

POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

PARLAMENTNÍ
INSTITUT

VYBRANÁ TÉMATA

Ruská agrese na Ukrajině

Vývoj situace okolo Ukrajiny a reakce EU, únor 2022

Obsah:

ÚVOD	3
VÝVOJ SITUACE V OBDOBÍ 1. – 23. ÚNORA 2022	4
VÝVOJ SITUACE V OBDOBÍ 24. – 28. ÚNORA 2022	13
ZDROJE.....	21

Vybraná témata č. 02/2022

březen 2022

autor: Karolína Buňatová, Andrea Slaběňáková

Shrnutí

Na podzim roku 2021 začala Ruská federace posilovat své vojenské kapacity na hranicích s Ukrajinou. Přes veškeré diplomatické úsilí západních zemí situace dále eskalovala a vedla až k uznání nezávislosti samozvaných Doněcké a Luhanské lidové republiky na východě Ukrajiny ze strany Ruska a vyslání ruských vojenských jednotek na tato území. Dne 24. února 2022 pak začala ruská invaze na Ukrajinu. Evropská unie, Severoatlantická aliance a další partnerské země reagovaly uvalením přísnějších sankcí na Rusko a snahou o maximální možnou podporu Ukrajině, ať už ve formě proklamovaných zásad svrchovanosti, nezávislosti a územní celistvosti Ukrajiny či ve formě zasílání zbraní a vojenského materiálu. Členské státy EU se rovněž dohodly na poskytnutí mimořádné makrofinanční pomoci Ukrajině a na historicky prvním využití rozpočtu Evropského mírového nástroje k nákupu zbraní, paliva a vojenského materiálu, které budou dodány na Ukrajinu. Na konci února 2022 požádala Ukrajina o členství v Evropské unii. Záměrem tohoto textu je poskytnout ucelený přehled vývoje dění okolo Ukrajiny v průběhu února 2022 a reakcí mezinárodního společenství s podrobnějším zaměřením na Evropskou unii. V úvodu textu je stručně shrnut vývoj situace od podzimu 2021. Poté následuje shrnutí dalšího vývoje a reakcí mezinárodního společenství, které je rozdělené do dvou kapitol – na období před invazí a období od začátku invaze.

Obsah

ÚVOD	3
VÝVOJ SITUACE V OBDOBÍ 1. – 23. ÚNORA 2022	4
VYSTOUPENÍ VYSOKÉHO PŘEDSTAVITELE NA PŮDĚ EVROPSKÉHO PARLAMENTU	7
PŘÍSPĚVEK PŘEDSEDY EVROPSKÉ RADY.....	7
NEFORMÁLNÍ ZASEDÁNÍ EVROPSKÉ RADY, 17. ÚNORA 2022	8
ZASEDÁNÍ RADY EU PRO ZAHRANIČNÍ VĚCI (FAC), 21. ÚNORA 2022.....	9
UZNÁNÍ SAMOZVANÝCH REPUBLIK NA VÝCHODĚ UKRAJINY RUSKEM.....	10
VÝVOJ SITUACE V OBDOBÍ 24. – 28. ÚNORA 2022	13
MIMOŘÁDNÉ ZASEDÁNÍ STÁLÉ RADY OBSE	14
MIMOŘÁDNÉ ZASEDÁNÍ EVROPSKÉ RADY, 24. ÚNORA 2022	14
ZASEDÁNÍ RADY BEZPEČNOSTI OSN, 25. ÚNORA 2022.....	16
MIMOŘÁDNÉ ZASEDÁNÍ RADY EU PRO ZAHRANIČNÍ VĚCI (FAC), 25. ÚNORA 2022.....	17
MIMOŘÁDNÉ ZASEDÁNÍ RADY EU PRO ZAHRANIČNÍ VĚCI (FAC), 27. ÚNORA 2022.....	18
MIMOŘÁDNÉ ZASEDÁNÍ VALNÉHO SHROMÁŽDĚNÍ OSN.....	21
ZDROJE	21

Úvod¹

Na podzim roku 2021 začala Ruská federace (dále také „Rusko“) posilovat své vojenské kapacity na hranicích s Ukrajinou. Přes intenzivní snahu o diplomatické jednání jak na dvoustranné úrovni, tak v rámci dalších dostupných platforem (Normanský formát², Rada NATO–Rusko³, Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě), se západním zemím nepodařilo odvrátit eskalaci napětí. Na konci roku 2021 vyslovil ruský prezident Vladimir Putin požadavek bezpečnostních záruk ze strany Severoatlantické aliance (dále také „NATO“). Rusko požadovalo záruky, že se NATO v budoucnu nerozšíří o nové členy, jako je Ukrajina, omezí svou přítomnost v zemích východní Evropy na úroveň před rokem 1997⁴ či nebude vykonávat vojenskou činnost na území Ukrajiny, zemí východní Evropy, jižního Kavkazu a Střední Asie.⁵ Evropská unie (dále také „EU“), NATO a další partnerské země však jednotně potvrzovaly svoji plnou podporu svrchovanosti, nezávislosti a územní celistvosti Ukrajiny a opakovaly svůj závazek reagovat na další vojenskou agresi proti Ukrajině prostřednictvím opatření, která budou mít ohromné dopady s vysokou cenou pro Rusko.⁶ Dle představitelů EU podřívá snaha Ruska o obnovení dělicí linie na evropském kontinentu samotné základy a principy, na kterých je založena evropská bezpečnost.

¹ Tento text je částečně převzat z pravidelných měsíčních přehledů Parlamentního institutu k SZBP EU.

² Zástupci Francie, Německa, Ruska a Ukrajiny. Normanský formát vznikl v roce 2014 s cílem najít mírové řešení konfliktu na východě Ukrajiny.

³ Více k tématu viz Přehled SZBP EU 1/2022, s. 5–6 . ISSN 2533-4263. Dostupné z:

<https://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=2>

⁴ V té době nebyly členy NATO Albánie, Bulharsko, Černá Hora, Česká republika, Estonsko, Chorvatsko, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Polsko, Rumunsko, Severní Makedonie, Slovensko a Slovinsko.

⁵ Agreement on measures to ensure the security of The Russian Federation and member States of the North Atlantic Treaty Organization. Unofficial translation. Mid.ru [online], 17/12/2021 [cit. 2022-01-14]. Dostupné z: https://mid.ru/ru/foreign_policy/rso/nato/1790803/?lang=en

⁶ Více k tématu viz Přehled SZBP EU 1/2022, s. 10–11. ISSN 2533-4263. Dostupné z:

<https://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=2>

Vývoj situace v období 1. – 23. února 2022

Dne 1. února 2022⁷ se **ruský prezident Vladimir Putin na tiskové konferenci** po setkání s maďarským premiérem Viktorom Orbánem v Moskvě veřejně **vyjádřil k aktuální situaci** okolo Ukrajiny. Prezident Putin je přesvědčen, že se **Ukrajina stala pro Spojené státy americké (dále také „USA“) pouze nástrojem v politice zadržování Ruska** a o bezpečnost Ukrajiny jako takové ve skutečnosti nejde. Zadržování Ruska může podle prezidenta Putina proběhnout tak, že bude Rusko dotlačeno do ozbrojeného konfliktu, na který budou USA se svými evropskými spojenci reagovat tvrdými sankcemi. Prezident Putin rovněž nastínil potenciální scénář, kdy by Ukrajina vstoupila do NATO a došlo by k pokusu o znovuzískání Krymu, a vyjádřil pochyby, že se západní země zamyslely nad tím, zda by v tu chvíli mělo Rusko vstoupit do války proti NATO. Premiér Orbán poté na tiskové konferenci uvedl, že rozdíly v postojích mezi západními zeměmi a Ruskem mohou být překonány a že je možné podepsat dohodu, která by zajistila mír, poskytla Rusku bezpečnostní záruky a zároveň byla přijatelná i pro členské státy NATO.⁸

Téhož dne proběhla formou čtyřstranného telefonického hovoru **diskuse vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku** Josepa Borrella s **ministrem zahraničí USA** Antonym Blinkenem, **generálním tajemníkem NATO** Jensem Stoltenbergem a **úřadujícím předsedou Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE)**, polským ministrem zahraničí Zbigniewem Rauem, o posledním vývoji a diplomatických aktivitách spojených s navyšováním ruských ozbrojených sil okolo Ukrajiny a o ruských požadavcích ohledně bezpečnostního uspořádání v Evropě. Zabývali se rovněž **dopisem ruského ministra zahraničí** Sergeje Lavrova z 31. ledna 2022 adresovaným představitelům všech členských států EU.⁹ Kromě vzájemné shody na tom, že je třeba i nadále úzce koordinovat reakci na stávající bezpečnostní situaci, vyzdvihli účastníci telefonického hovoru **význam OBSE** jako vhodné platformy pro diskusi. Polské předsednictví OBSE se může spolehnout na plnou podporu ze strany EU.¹⁰

Na **společné tiskové konferenci** v Kyjevě dne 1. února 2022 oznámili **předseda vlády Polska** Mateusz Morawiecki a **předseda vlády Ukrajiny** Denys Šmygal (k jednání se později připojil také **britský premiér** Boris Johnson) posílení spolupráce Ukrajiny, Polska a Spojeného království proti hrozbě ruské ozbrojené intervence. Premiér Šmygal vyjádřil přání zahájit **nový regionální formát ukrajinsko-polsko-britské spolupráce** založený na třístranném dokumentu za účelem posílení regionální bezpečnosti. Premiér Morawiecki **vyzval Německo, aby z bezpečnostních důvodů nespouštělo plynovod Nord Stream 2** a zdůraznil, že „spuštěním plynovodu se Rusku dostane do rukou zbraň, kterou bude moci použít k vydírání celé Evropy“¹¹. Jak uvedl, postavit se Rusku není důležité jen pro Ukrajinu, ale pro celou Evropu a NATO.¹²

⁷ Do té doby poslední veřejné vyjádření prezidenta Putina proběhlo 23. prosince 2021.

⁸ Putin accuses US, allies of trying to lure Russia into a war in Ukraine. France24.com, [online], 1/2/2022 [cit. 2022-02-17]. Dostupné z: <https://www.france24.com/en/europe/20220201-putin-accuses-us-allies-of-trying-to-lure-russia-into-a-war-in-ukraine>.

⁹ Text dopisu k dispozici na: https://mid.ru/ru/foreign_policy/news/1796679/?lang=en

¹⁰ Russia/Ukraine: High Representative Borrell in a joint call with US, NATO and OSCE Chairman-in-Office counterparts. Eeas.europa.eu [online], 1/2/2022 [cit. 2022-02-17]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/110409/russiaukraine-high-representative-borrell-joint-call-us-nato-and-osce-chairman-office_en

¹¹ Pracovní překlad autorky. Britain, Poland and Ukraine in cooperation talks over Russian threat. Reuters.com [online], 1/2/2022 [cit. 2022-02-14]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/world/europe/britain-poland-ukraine-preparing-trilateral-security-pact-kyiv-says-2022-02-01/>

¹² Tamtéž.

Dne 2. února 2022 oznámilo ministerstvo obrany **USA, že vyše přibližně 3 000 vojáků do Polska, Rumunska a Německa**, aby na základě článku 5 Severoatlantické smlouvy¹³ posílili spojení v NATO v situaci pokračujícího napětí. Rusko reagovalo vyjádřením, že Američané zvyšují napětí v Evropě a ruské obavy z rozšiřování NATO na východ a s tím související opatření pro zajištění bezpečnosti a zájmů Ruska jsou tak naprosto oprávněné. Generální tajemník NATO Jens Stoltenberg později obvinil **Rusko, že před plánovanými vojenskými cvičeními shromáždilo v Bělorusku přibližně 30 tisíc vojáků a moderních zbraní.**¹⁴

Dne 3. února 2022 **navštívil Kyjev** jako v pořadí poslední zástupce členských států NATO **turecký prezident** Recep Tayyip Erdoğan a vyjádřil ochotu přispět k ukončení ukrajinsko–ruské krize. Erdoğan, který má blízké vazby s ruským prezidentem Putinem, má **zájem na uspořádání summitu v Turecku**. Během návštěvy prezidenta Erdoğanova byly také diskutovány plány výroby tureckých dronů v ukrajinských továrnách a **byla podepsána řada dohod**, včetně dohody o volném obchodu.¹⁵

Během návštěvy v Číně u příležitosti zahájení Zimních olympijských her 2022 se ruský prezident Putin setkal se svým čínským protějškem Si Ťin-Pchingem. Dne 4. února 2022 vydali **Společné prohlášení Ruské federace a Čínské lidové republiky o mezinárodních vztazích vstupujících do nové éry a o globálním udržitelném rozvoji**¹⁶. Dokument klade na zřetel rostoucí vzájemnou závislost jednotlivých států a potřebu mezinárodního společenství mít vedení, které docílí mírumilovného a postupného rozvoje. Zdůrazňuje také **obavu z aktérů, kteří prosazují jednostranné přístupy k řešení mezinárodních otázek a uchylují se k použití síly**. Tito aktéři zasahují do interních záležitostí států a porušují jejich legitimní práva a zájmy a podněcují rozpory, rozdíly a konflikty. V důsledku tak brání rozvoji a pokroku lidstva. **Neexistuje jediný správný způsob, jakým by státy měly zavádět demokracii**. Je na každém národu, aby si zvolil formu a způsob k provádění demokracie a je na občanech každé země, aby se rozhodli, zda je jejich země demokratická. Rusko a Čína mají dlouholetou tradici demokracie. Kritizují snahu některých států o prosazování jejich vlastních demokratických standardů, které mohou ve výsledku vést k ohrožení stability světového řádu, a zneužívání demokratických hodnot a zasahování do vnitřních záležitostí suverénních států pod záminkou ochrany demokracie a lidských práv. Čína a Rusko uznávají, že Charta OSN a Všeobecná deklarace lidských práv stanovují vznešené cíle v oblasti všeobecných lidských práv a základní zásady, které musí všechny státy dodržovat a plnit. Zároveň **je však při prosazování a ochraně lidských práv potřeba zohlednit skutečnou situaci v každé jednotlivé zemi a potřeby jejích obyvatel**. V prohlášení jsou **všechny země vyzvány**, aby:

- prosazovaly dialog a podněcovaly vzájemnou důvěru;
- respektovaly práva lidí nezávisle určit směr vývoje svých zemí;
- respektovaly svrchovanost a bezpečnost jednotlivých států;
- chránily mezinárodní architekturu řízenou Organizací spojených národů (OSN) a světový řád založený na mezinárodním právu;
- usilovaly o skutečnou multipolaritu s ústřední úlohou OSN a Rady bezpečnosti;
- rozvíjely demokratičtější mezinárodní vztahy;
- zajistily mír, stabilitu a udržitelný rozvoj v celém světě.

¹³ Text dokumentu k dispozici na: https://www.nato.int/cps/en/natohq/official_texts_17120.htm?selectedLocale=cs

¹⁴ Radio Free Europe, Erdogan reiterates offer to mediate in Ukraine-Russia Standoff. rferl.org [online], 4/2/2022 [cit. 2022-02-14]. Dostupné z: https://www.rferl.org/a/russia-belarus-shoigu-maneuvers/31684613.html?utm_source=dailybrief&utm_medium=email&utm_campaign=DailyBrief2022Feb3&utm_term=DailyNewsBrief

¹⁵ Tamtéž.

¹⁶ Text dokumentu k dispozici na: <http://en.kremlin.ru/supplement/5770>

Rusko a Čína potvrzují v dokumentu silnou vzájemnou podporu při ochraně svých klíčových zájmů, svrchovanosti a územní celistvosti a vystupují proti vměšování vnějších sil do svých vnitřních záležitostí. **Nesouhlasí rovněž s dalším rozšiřováním NATO** a vyzývají jej, aby zanechalo ideologizovaného přístupu studené války. **Čína podporuje Rusko v jeho snaze vytvořit dlouhodobé, právně ukotvené bezpečnostní záruky v Evropě.**¹⁷

Dne 7. února 2022 se **sešel americký prezident Joe Biden s německým kancléřem Olafem Scholzem**. Na tiskové konferenci pak prezident Biden přislíbil, že v případě, že Rusko pošle ozbrojené síly na Ukrajinu, bude projekt plynovodu Nord Stream 2 zastaven. Německý kancléř pouze oznámil, že je jeho země v jednotě s USA a NATO a nebude podnikat rozdílné kroky. Ve stejný den proběhlo v Moskvě **jednání ruského prezidenta Vladimira Putina s francouzským prezidentem Emmanuelem Macronem**. Prezident Putin obvinil západní země z agrese, kterou Rusko vnímá jako ohrožení vlastní bezpečnosti.¹⁸ Potvrdil rovněž, že Moskva nebude dále eskalovat ukrajinskou krizi a **přislíbil stažení ozbrojených sil z Běloruska po skončení plánovaných vojenských cvičení.**¹⁹ Ta byla zahájena dne 10. února a mají probíhat do 20. února 2022²⁰. Dne 15. února 2022 oznámil prezident Putin stažení několika vojenských jednotek na základnu po skončení cvičení a **potvrdil otevřenost dalším jednáním s tím, že ruské bezpečnostní požadavky jsou bezpodmínečnou prioritou**. Západní země byly však vůči stahování ruských jednotek skeptické, jelikož se jim zatím nepodařilo jejich stažení ověřit.²¹

Na základě jednomyslného rozhodnutí všech členských států Evropské unie byla dne 10. února 2022 vysokým představitelem zaslána **odpověď na dopis ruského ministra zahraničí Sergeje Lavrova** (viz výše). V odpovědi je **zopakována nabídka EU a členských států pokračovat v dialogu s Ruskem** o možných způsobech posílení bezpečnosti všech států.²² Dne 12. února 2022 bylo vydáno **prohlášení vysokého představitele jménem Evropské unie, podle něhož zůstávají diplomatické mise EU a členských států v Kyjevě**, tak aby mohly podporovat občany EU a spolupracovat s ukrajinskými orgány.²³

Dne 14. února 2022 **ruský ministr zahraničí Sergej Lavrov na poradě prezidentem Putinem uvedl**, že by Rusko mělo ve vyjednávání se Západem pokračovat, ale není možné vést tyto rozhovory

¹⁷ Joint Statement of the Russian Federation and the People's Republic of China on the International Relations Entering a New Era and the Global Sustainable Development. En.kremlin.ru [online], 4/2/2022 [cit. 2022-02-17]. Dostupné z: <http://en.kremlin.ru/supplement/5770>.

¹⁸ Biden vows to stop Nord Stream 2 pipeline to Europe if Russia invades Ukraine. Washingtonpost.com [online], 7/2/2022 [cit. 2022-02-14]. Dostupné z: <https://www.washingtonpost.com/world/2022/02/07/ukraine-russia-scholz-biden-macron/>

¹⁹ France says Vladimir Putin is moving towards de-escalating Ukraine crisis. Ft.com [online], 8/2/2022 [cit. 2022-02-16]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/4e39ea22-9981-4afb-8302-1055cd865e10/>

²⁰ Biden tells US citizens to leave Ukraine as military drills increase fears of Russian invasion. France24.com [online], 10/2/2022 [cit. 2022-02-17]. Dostupné z: <https://www.france24.com/en/europe/20220210-russia-begins-joint-military-drills-with-belarus>

²¹ Putin says some Russian troops are withdrawing after drill, but skepticism in Ukraine and US remains. Edition.cnn.com [online], 15/2/2022 [cit. 2022-02-17]. Dostupné z:

<https://edition.cnn.com/2022/02/15/europe/ukraine-russia-news-tuesday-troop-pullback-intl/index.html>

²² Russia: Statement by the High Representative on the EU response to Minister Lavrov's letters. Eeas.europa.eu [online], 10/2/2022 [cit. 2022-02-18]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/110803/russia-statement-high-representative-eu-response-minister-lavrov%E2%80%99s-letters_en

²³ Ukraine: Declaration by the High Representative on behalf of the EU on diplomatic presence in Kyiv, 12/02/2022 Consilium.europa.eu [online], 12/2/2022 [cit. 2022-02-17]. Dostupné z: https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2022/02/12/ukraine-declaration-by-the-high-representative-on-behalf-of-the-eu-on-diplomatic-presence-in-kyiv/?utm_source=dsms-auto&utm_medium=email&utm_campaign=Ukraine%3a+Declaration+by+the+High+Representative+on+behalf+of+the+EU+on+diplomatic+presence+in+Kyiv.

donekonečna. Dle jeho názoru ještě **Rusko nevyčerpalo všechny diplomatické možnosti** k tomu, aby Západ přimělo k přijetí jeho požadavků.²⁴ Podobně pak hovořil **německý kancléř Olaf Scholz po setkání s prezidentem Putinem** v Moskvě dne 15. února 2022, když uvedl, že je zde stále ještě prostor pro další diplomatické úsilí. Zároveň dodal, že **dlouhodobé bezpečnosti Evropy může být dosaženo pouze společně s Ruskem**.²⁵

Vystoupení vysokého představitele na půdě Evropského parlamentu

Dne 16. února 2022 vystoupil vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Josep Borrell na plenárním zasedání Evropského parlamentu (EP) v rámci rozpravy o situaci na Ukrajině. Dle vysokého představitele je čím dál silnější a zřetelnější **jednota v rámci EU** jedním z pozitivních důsledků krize okolo Ukrajiny. V případě, že Rusko na Ukrajinu zaútočí, přijdou na řadu sankce. Vysoký představitel dále uvedl důvody, proč **není namístě kritizovat EU za její nečinnost v této krizi**. Za prvé, členské státy EU důsledně projednávají otázky bezpečnosti Evropy a Ukrajiny a v této věci bylo dosaženo jednoty. Za druhé, Francie a Německo podnikly kroky k prosazení mírového řešení krize, a to naprosto transparentně a v souladu s postojem EU. Za třetí, samo Rusko kontaktovalo přímo USA a NATO a ignorovalo existenci EU. Později ruský ministr zahraničí Sergej Lavrov odeslal dopisy všem členským státům EU. Učinil tak na základě zjištění, že transatlantická solidarita je velmi silná, a očekával, že jednotu EU svým dopisem členským státům rozdělí. Na tyto dopisy reagoval vysoký představitel svým dopisem, ve kterém vyjádřil postoj Evropské unie jménem všech členských států. Nadále je zapotřebí, aby **EU nabízela Rusku diplomatické řešení**, tedy jednání a účast na rozhovorech s Ruskem, ale **aby zároveň byla připravena použít sankce**.²⁶

Příspěvek předsedy Evropské rady

Ke krizi se na plénu Evropského parlamentu vyjádřil ve svém projevu rovněž předseda Evropské rady (ER) Charles Michel. Ten uvedl, že **strategie EU je založena na třech pilířích**:

1. Diplomacie
 - aktivovány byly platformy pro dialog s Ruskem, jako jsou NATO, Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE) či Normanský formát.
2. Příprava sankcí a omezujících opatření
 - důsledky pro Rusko v případě vojenské agrese proti Ukrajině by měly být obrovské; to však znamená, že důsledky by byly těžké i pro Evropany;
 - pokud to bude nutné, měli bychom být připraveni tuto odpovědnost převzít.
3. Podpora Ukrajiny a ukrajinského lidu
 - EU opakovaně potvrzuje podporu svrchovanosti a územní celistvosti Ukrajiny a uznává její euroatlantickou aspiraci;
 - důležitá je též finanční pomoc – Evropská komise oznámila uvolnění 1,2 mld. eur makrofinanční pomoci;

²⁴ Diplomatické řešení mezi Ruskem a Západem je stále možné, míní Lavrov. Api-esp-eu.piano.io [online], Euractiv 14/2/2022 [cit. 2022-02-17]. Dostupné z: <https://api-esp-eu.piano.io/story/viewall/62/1002/12570/505026/125406/12498583,12544842,12543180,11756999,11257322?sig=4a6f245db1f6f48d4308f34ef36fdebb4def38bff0cdecff13a831778ab526ad&order=0>

²⁵ Push for peace. Scholz wants more diplomacy after Putin talks. Reuters.com [online], 15/2/2022 [cit. 2022-02-17]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/world/europe/push-peace-scholz-wants-more-diplomacy-after-putin-talks-2022-02-15/>

²⁶ Russia/Ukraine: Speech by High Representative/Vice-President Josep Borrell at the EP debate. Eeas.europa.eu [online], European External Action Service 16/2/2022 [cit. 2022-02-16]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/111009/russiaukraine-speech-high-representativevice-president-josep-borrell-ep-debate_en

- předseda ER má v úmyslu předložit návrh iniciativy, jejímž cílem je v úzké spolupráci s Ukrajinou a EU uspořádat dárcovskou konferenci na podporu ekonomické stability Ukrajiny a programu reforem.

Dále předseda ER uvedl, že EU jasně podporuje volbu diplomacie a vyjednávání, ale zároveň bude schopná ukázat pevnost v případě nutnosti učinit jinou volbu.²⁷

Neformální zasedání Evropské rady, 17. února 2022

Dne 17. února 2022 proběhlo před summitem Evropská unie – Africká unie **narychlo svolané neformální zasedání Evropské rady (ER)**, které se věnovalo nejnovějšímu vývoji krize mezi Ukrajinou a Ruskou federací. Předseda Evropské rady Charles Michel uvedl ve svém prohlášení po jednání čtyři hlavní body:

1. neochvějná jednota, a to jak napříč EU, tak společně s partnery v NATO;
3. závazek EU k diplomatickému řešení aktuálních hrozeb;
4. potvrzení solidarity s Ukrajinou a její podpora;
5. odhodlání a příprava EU bránit evropské hodnoty.

Předseda Michel poté doplnil, že je v pravidelném kontaktu s ukrajinským prezidentem Volodymyrem Zelenským.²⁸

Dne 19. února 2022 vydal vysoký představitel **prohlášení jménem EU k situaci na východě Ukrajiny a posilování ruské vojenské přítomnosti u hranic s Ukrajinou**. V prohlášení EU apeluje na Rusko, aby zmírnilo napětí stažením vojenských sil z blízkosti hranic s Ukrajinou. Eskalace napětí je v posledních dnech doprovázena nárůstem počtu porušení příměří na kontaktní linii na východě Ukrajiny. **EU odsuzuje použití těžkých zbraní a ostřelování civilních oblastí** a připomíná, že se jedná o jasné porušení minských dohod²⁹ a mezinárodního humanitárního práva. **EU oceňuje zdrženlivý postoj Ukrajiny** a podporuje návrh zvláštního představitele OBSE Mikko Kinnunena, aby se uskutečnilo mimořádné setkání třístranné kontaktní skupiny^{30,31}. **EU je velmi znepokojena tím, že by zinscenované události mohly být použity jako záminka pro případnou vojenskou eskalaci**, a vnímá zesílené pokusy o manipulace s informacemi za tímto účelem. EU apeluje na Rusko, aby se zapojilo do smysluplného dialogu, projevilo zdrženlivost a zmírnilo napětí. Další vojenská agrese Ruska proti

²⁷ Remarks by President Charles Michel at the European Parliament debate on EU-Russia relations.

Consilium.europa.eu [online], European Council 16/2/2022 [cit. 2022-02-16]. Dostupné z:

https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2022/02/16/remarks-by-president-charles-michel-at-the-european-parliament-debate-on-eu-russia-relations/?utm_source=dsms-auto&utm_medium=email&utm_campaign=Remarks+by+President+Charles+Michel+at+the+European+Parliament+debate+on+EU-Russia+relations

²⁸ Remarks by President Charles Michel following the informal meeting of the members of the European Council.

Consilium.europa.eu [online], Evropská rada 17/2/2022 [cit. 2022-03-02]. Dostupné z:

<https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2022/02/17/remarks-by-president-charles-michel-following-the-informal-meeting-of-the-members-of-the-european-council/>

²⁹ Text dokumentu z roku 2014 k dispozici na: <https://www.peaceagreements.org/viewmasterdocument/1363>. Text dokumentu z roku 2015 k dispozici na: https://peacemaker.un.org/sites/peacemaker.un.org/files/UA_140919_Mem_ImplementationPeacePlan_en.pdf

³⁰ Skupina zástupců Ukrajiny, Ruska a Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE) založená v roce 2014. Jejím cílem je zprostředkovat diplomatické řešení konfliktu na východě Ukrajiny.

³¹ Více k tématu viz: <https://www.osce.org/chairmanship/512623>

Ukrajíně bude mít ohromné dopady s vysokou cenou včetně omezujících opatření koordinovaných s partnery.³²

Společné prohlášení k situaci okolo Ukrajiny vydala dne 19. února 2022 také **skupina států G7**³³. Dle prohlášení je skupina G7 spolu s EU vážně **znepokojena situací ohledně nebezpečného posilování ruské vojenské přítomnosti u hranic s Ukrajinou, na protiprávně anektovaném poloostrově Krym a v Bělorusku, které ohrožuje světovou bezpečnost a mezinárodní pořádek**. Vyzývají Rusko, aby zvolilo diplomatickou cestu k řešení krize. Prvním krokem by mělo být **skutečné snížení vojenské činnosti u hranic s Ukrajinou**, jak Rusko avizovalo. Zatím o tom nejsou žádné důkazy. **Skupina G7 oceňuje obnovený evropský bezpečnostní dialog pod hlavičkou OBSE** a vyjadřuje naději, že se Rusko do dialogu konstruktivně zapojí. Pokud ze strany Ruska dojde k další vojenské agresi proti Ukrajině, budou přijata koordinovaná opatření s nebývalým dopadem na ruské hospodářství. Je velmi důležité zachovat hospodářskou a finanční stabilitu na Ukrajině – **skupina G7 je připravena v úzké spolupráci s Ukrajinou podpořit posílenou odolnost Ukrajiny**. Každý svrchovaný stát má právo na určení své budoucnosti a bezpečnostního uspořádání. Státy G7 **oceňují úsilí Německa a Francie v rámci normandského formátu** k zajištění plného provedení minských dohod a odsuzují porušování minských dohod ze strany Ruska. Vyjadřují také **plnou podporu zvláštní monitorovací misi OBSE**, jejíž pozorovatelé hrají klíčovou úlohu v úsilí o zmírnění konfliktu. Této misi musí být umožněno plně vykonávat svůj mandát bez omezení.³⁴

Zasedání Rady EU pro zahraniční věci (FAC), 21. února 2022

Dne 21. února proběhlo zasedání Rady EU pro zahraniční věci (FAC), kde byla mimo jiné diskutována aktuální situace v oblasti evropské bezpečnosti. **Ministři odsoudili zinscenované události a manipulace s informacemi, které mají sloužit jako záminka k vojenské eskalaci proti Ukrajině**. Během diskuse proběhla neformální výměna názorů s ministrem zahraničí Ukrajiny Dmytrem Kulebou, jemuž ministři potvrdili jednotu, odhodlání a solidaritu Unie s Ukrajinou. **Vyzvali rovněž ruského prezidenta Vladimira Putina, aby respektoval mezinárodní právo a minské dohody**. Jak uvedl vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Josep Borrell, Rusko způsobilo největší ohrožení míru a stability v Evropě od 2. světové války.³⁵ **Rada FAC poté rozhodla o několika opatřeních na podporu odolnosti Ukrajiny:**

1. poskytnutí **1,2 mld. eur makrofinanční pomoci**³⁶ ve formě půjček³⁷;
 - uvolnění první tranše, v případě splnění politického předpokladu a uspokojivého provádění programu Mezinárodního měnového fondu (MMF), by proběhlo rychle

³² Declaration by the High Representative on behalf of the EU on the situation in eastern Ukraine and the Russian military build-up. Consilium.europa.eu [online], Council of the EU 19/2/2022 [cit. 2022-02-21]. Dostupné z: https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2022/02/19/declaration-by-the-high-representative-on-behalf-of-the-eu-on-the-situation-in-eastern-ukraine-and-the-russian-military-build-up/?utm_source=dsms-auto&utm_medium=email&utm_campaign=Declaration+by+the+High+Representative+on+behalf+of+the+EU+on+the+situation+in+eastern+Ukraine+and+the+Russian+military+build-up

³³ Francie, Itálie, Japonsko, Kanada, Německo, Spojené království a Spojené státy americké spolu s EU.

³⁴ G7 Foreign Minister's Statement on Russia and Ukraine. Eeas.europa.eu [online], European External Action Service 19/2/2022 [cit. 2022-02-21]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/111151/g7-foreign-ministers%E2%80%99-statement-russia-and-ukraine_en

³⁵ Foreign Affairs Council, 21 February 2022. Consilium.europa.eu [online], Council of the EU 21/2/2022 [cit. 2022-02-22]. Dostupné z: https://www.consilium.europa.eu/en/meetings/fac/2022/02/21/?utm_source=dsms-auto&utm_medium=email&utm_campaign=Foreign+Affairs+Council

³⁶ Text příslušného rozhodnutí Rady k dispozici na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32022D0313&from=CS>

³⁷ V letech 2014–2021 poskytla EU pět po sobě jdoucích operací makrofinanční pomoci, jež dosáhly celkové hodnoty 5 mld. eur v půjčkách. Viz: <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2022/02/21/council-adopts-1-2-billion-assistance-to-ukraine/>

po schválení tohoto návrhu, a to poté, co vstoupí v platnost Memorandum o porozumění (MoP) o konkrétních opatřeních strukturální politiky, které bude dohodnuto mezi Evropskou komisí jménem EU a Ukrajinou;

- vyplacení druhé tranše by bylo vázáno na průběžné uspokojivé provádění programu MMF i politických opatření dohodnutých v Memorandu o porozumění; toto memorandum se pravděpodobně zaměří na omezený počet proveditelných krátkodobých politických opatření v nejnaléhavějších prioritních oblastech, jako je posílení odolnosti a stability hospodářství, správa věcí veřejných a právní stát a energetika;³⁸
- 2. poskytnutí **podpory v oblasti profesionálního vojenského vzdělávání** na Ukrajině pod hlavičkou Evropského mírového nástroje;
- 3. vyslání odborníků na **podporu boje proti kybernetickým útokům a boje s dezinformacemi**.

Velvyslanectví a diplomatické mise členských států EU a delegace EU na Ukrajině zůstanou otevřené a plně funkční, až na omezené výjimky. Vysoký představitel rovněž zdůraznil, že **jakákoliv agrese proti Ukrajině bude mít obrovské dopady také na Bělorusko, v případě, že bude útok proveden z jeho území či s jeho přispěním**.³⁹

Rada FAC rovněž rozhodla o **přijetí omezujících opatření⁴⁰ vůči dalším pěti osobám**, které se aktivně podílely na činnostech a provádění politik ohrožujících nebo narušujících územní celistvost, svrchovanost a nezávislost Ukrajiny. Mezi těmito osobami jsou členové dolní komory ruského parlamentu (Státní dumy), kam byli dne 19. září 2021 zvoleni jako zástupci protiprávně anektovaného poloostrova Krym a Sevastopolu, a také předsedkyně a místopředseda volební komise v Sevastopolu. Omezující opatření související s porušováním územní celistvosti Ukrajiny se tak nyní vztahují na 193 osob a 48 společností a zahrnují zmrazení majetku nacházejícího se v EU, který patří těmto osobám a společnostem, včetně zákazu poskytovat jim finanční prostředky, a zákaz vstupu do EU nebo průjezd přes její území platící pro osoby na seznamu.⁴¹

Uznání samozvaných republik na východě Ukrajiny Ruskem

Dne 21. února 2022 **uznal ruský prezident Vladimir Putin nezávislost samozvané Doněcké lidové republiky a Luhanské lidové republiky** v oblasti Donbasu na východě Ukrajiny.^{42 43} Následně pak **nařídil vyslání ruských vojáků do těchto separatistických oblastí**, aby tam dle jeho slov zajistili zachování míru.⁴⁴ **Spojené státy americké reagovaly sankcemi**, na základě kterých jsou zakázány

³⁸ Council adopts €1.2 billion assistance to Ukraine. Consilium.europa.eu [online], Council of the EU 21/2/2022 [cit. 2022-02-22]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2022/02/21/council-adopts-1-2-billion-assistance-to-ukraine/>

³⁹ Foreign Affairs Council, 21 February 2022. Consilium.europa.eu [online], Council of the EU 21/2/2022 [cit. 2022-02-22]. Dostupné z: https://www.consilium.europa.eu/en/meetings/fac/2022/02/21/?utm_source=dsms-auto&utm_medium=email&utm_campaign=Foreign+Affairs+Council

⁴⁰ Příslušné právní předpisy k dispozici na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2022:040:FULL&from=EN>

⁴¹ Ukraine's territorial integrity: EU sanctions five persons involved in the Russian State Duma elections of September 2021 in illegally-annexed Crimea. Consilium.europa.eu [online], Council of the EU 21/2/2022 [cit. 2022-02-22]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2022/02/21/ukraine-s-territorial-integrity-eu-targets-five-more-individuals-with-restrictive-measures/>

⁴² Příspěvek prezidenta Putina na jednání Bezpečnostní rady Ruské federace ze dne 21. února 2022 k dispozici na: <http://en.kremlin.ru/events/president/news/67825>

⁴³ Veřejný projev prezidenta Putina ze dne 21. února 2022 k dispozici na: <http://en.kremlin.ru/events/president/news/67828>

⁴⁴ Putin orders Russian troops to Ukraine after recognising breakaway regions. Reuters.com [online], Reuters 22/2/2022 [cit. 2022-02-22]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/markets/europe/kremlin-says-no-concrete-plans-summit-with-biden-over-ukraine-2022-02-21/>

nové americké investice do separatistických regionů, dovoz a vývoz z těchto regionů a finanční a majetkové transakce podle rozhodnutí amerického ministerstva financí. Tyto sankce stojí zvláště od sankcí, které jsou připravovány s dalšími partnery včetně EU pro případ další ruské vojenské invaze na Ukrajinu.⁴⁵ USA považují uznání separatistických regionů Ruskem a rozhodnutí o vyslání ruských vojenských jednotek na tato území za počátek nové invaze.⁴⁶ Také další státy uvalily na Rusko sankce (Kanada⁴⁷, Austrálie⁴⁸) či vyjádřily nesouhlas s jeho jednáním (Turecko⁴⁹). **Rada bezpečnosti OSN svolala své mimořádné jednání**, kde byla zdůrazněna potřeba nadále prosazovat diplomatickou cestu řešení konfliktu a nutnost ochrany civilistů a civilní infrastruktury na Ukrajině. Velvyslanec Ukrajiny při OSN Sergej Kislica uvedl, že Rusko již osm let podněcuje jako „virus“ válku a chaos a OSN byla tímto virem šířeným s Kremlu zasažena.⁵⁰ Ruský velvyslanec při OSN Vasilij Něbenzja zdůraznil, že je potřeba se soustředit na to, jak se vyhnout válce. Uvedl také, že **v souladu s dohodami podepsanými s Doněckou a Luhanskou demokratickou republikou⁵¹ bude udržování míru v těchto oblastech zajištěno armádou Ruské federace.**⁵² OSN rovněž vydala prohlášení jménem generálního tajemníka Antónia Guterrese, podle kterého OSN plně podporuje svrchovanost, nezávislost a územní celistvost Ukrajiny v rámci jejích mezinárodně uznávaných hranic a apeluje na všechny zúčastněné strany, aby se zdržely jakýchkoliv činností a prohlášení, jež by mohly přispět ke zhoršení situace na Ukrajině a okolo ní, a aby upřednostnily diplomatickou cestu řešení krize.⁵³

Předseda Evropské rady Charles Michel a předsedkyně Evropské komise Ursula von der Leyenová vydali tiskové prohlášení, ve kterém nejdůrazněji odsoudili rozhodnutí ruského prezidenta přistoupit k uznání Doněcké a Luhanské oblasti jako nezávislých entit a uvedli, že EU bude reagovat sankcemi.⁵⁴ **Tiskovým prohlášením jménem EU také dne 22. února 2022 reagoval vysoký**

⁴⁵ U.S. sanctions Russia for declaring independence of eastern Ukraine territories. Politico.com [online], Politico 21/2/2022 [cit. 2022-02-22]. Dostupné z: <https://www.politico.com/news/2022/02/21/u-s-to-sanction-russia-ukraine-territories-independence-00010443>

⁴⁶ U.S. says Russia's latest moves are start of a new Ukraine invasion. Reuters.com [online], Reuters 22/2/2022 [cit. 2022-02-25]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/world/us-says-russias-latest-moves-are-start-new-ukraine-invasion-2022-02-22/>

⁴⁷ Více informací k tématu viz: <https://www.politico.com/news/2022/02/22/canada-announces-first-wave-of-russia-sanctions-00010866>

⁴⁸ Více informací k tématu viz: <https://www.theguardian.com/australia-news/2022/feb/23/australian-sanctions-on-russia-who-do-they-target-and-will-they-have-an-impact>

⁴⁹ Více informací k tématu viz: <https://www.reuters.com/world/erdogan-tells-putin-turkey-does-not-recognise-steps-against-ukraines-territorial-2022-02-23/>

⁵⁰ Security Council holds emergency meeting on Ukraine: Major conflict must be 'prevented at all costs'. News.un.org [online], United Nations 21/2/2022 [cit. 2022-02-22]. Dostupné z: <https://news.un.org/en/story/2022/02/1112412>

⁵¹ Více k tématu viz: <https://eurozpravy.cz/zahranicni/evropa/ruska-statni-duma-ratifikovala-dohody-se-separatisty-z-ukrajiny.b4e2decf/>

⁵² Security Council holds emergency meeting on Ukraine: Major conflict must be 'prevented at all costs'. News.un.org [online], United Nations 21/2/2022 [cit. 2022-02-22]. Dostupné z: <https://news.un.org/en/story/2022/02/1112412>

⁵³ Statement attributable to the Spokesperson for the Secretary-General – on Ukraine. News.un.org [online], United Nations 21/2/2022 [cit. 2022-02-22]. Dostupné z: https://news.un.org/en/sites/news.un.org/en/files/atoms/files/statement_attributable_to_spokesperson_for_secretary-general_on_ukraine.pdf

⁵⁴ Press statement by President Charles Michel of the European Council and President Ursula von der Leyen of the European Commission, 21 February 2022. Consilium.europa.eu [online], European Council 21/2/2022 [cit. 2022-02-22]. Dostupné z: https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2022/02/21/press-statement-by-president-charles-michel-of-the-european-council-and-president-ursula-von-der-leyen-of-the-european-commission-21-february-2022/?utm_source=dsm&utm_medium=email&utm_campaign=Press+statement+by+President+Charles+Michel+of+the+European+Council+and+President+Ursula+von+der+Leyen+of+the+European+Commission%2c+21+February+2022

představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Josep Borrell, který rozhodnutí prezidenta Putina důrazně odsoudil s tím, že se jedná o závažné porušení mezinárodního práva a mezinárodních dohod, včetně minských dohod a s nimi související rezoluce Rady bezpečnosti OSN 2202⁵⁵. **Jako signatář minských dohod je Rusko odpovědné za to, aby usilovalo o nalezení mírového urovnání konfliktu.** EU prostřednictvím vysokého představitele vyzvala k odvolání uznání separatistických regionů a k opětovnému zapojení se do jednání v normanském formátu a v rámci třístranné kontaktní skupiny. **EU varuje Rusko před využitím nově podepsaných paktů se svévolně vyhlášenými „republikami“ jako záminky k podniknutí dalších vojenských kroků na Ukrajině.** Unie rovněž vyzvala ostatní státy, aby nenásledovaly Rusko v uznání nezávislosti dotčených území. Vysoký představitel uvedl, že Unie bude v koordinaci se svými partnery reagovat dalšími omezujícími opatřeními. **EU je nadále odhodlána posílit své politické a hospodářské vztahy s Ukrajinou.**⁵⁶ Dne 22. února 2022 se k situaci vyjádřil také **ministr zahraničních věcí Ruské federace Sergej Lavrov, který zpochybnil svrchovanost a územní celistvost Ukrajiny.** Podle jeho slov „ukrajinský režim po puči v roce 2014 nezastupuje všechny obyvatele Ukrajiny“.⁵⁷ Jak také uvedl, „některé oblasti Ukrajiny tento protiprávní krok odmítly a stávající režim tak nezastupuje miliony lidí v zemi“.⁵⁸ V této souvislosti připomněl Deklaraci zásad přátelských vztahů a spolupráce mezi státy přijatou Valným shromážděním v OSN v roce 1970.⁵⁹

V souvislosti s uznáním separatistických republik Ruskem a následným rozhodnutím prezidenta Putina vyslat do těchto oblastí ruské vojenské jednotky přijala Rada EU dne 23. února 2022 **balíček omezujících opatření**⁶⁰, jímž se rozšíří seznam osob na seznamu na všech 351 členů ruské Státní dumy, kteří hlasovali pro uznání nezávislosti samozvaných republik, a o 27 vysoce postavených osob a subjektů zapojených do narušování či ohrožování územní celistvosti, svrchovanosti a nezávislosti Ukrajiny (např. členové vlády, banky, podnikatelé, vysocí vojenští důstojníci). Omezující opatření obnášejí zmrazení majetku a zákaz zpřístupnění finančních prostředků těmto osobám a subjektům a zákaz vstupu na území EU nebo průjezdu přes ně pro osoby na seznamu. Dále bude zaveden zákaz dovozu zboží z obou oblastí, které nejsou pod kontrolou ukrajinské vlády, omezení obchodu a investic, zákaz poskytování služeb cestovního ruchu a zákaz vývozu určitého zboží a technologií. Rada rovněž rozhodla o zavedení sektorového zákazu financování Ruské federace, její vlády a centrální banky. Omezující opatření se budou nově vztahovat na celkem 555 osob a 52 subjektů.⁶¹

⁵⁵ Text dokumentu k dispozici na: https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/s_res_2202.pdf

⁵⁶ Ukrajina: prohlášení vysokého představitele jménem Evropské unie k rozhodnutím Ruské federace, jimiž je dále narušena svrchovanost a územní celistvost Ukrajiny. Consilium.europa.eu [online], Rada EU 22/2/2022 [cit. 2022-02-25]. Dostupné z: https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2022/02/22/ukraine-declaration-by-the-high-representative-on-behalf-of-the-european-union-on-the-decisions-of-the-russian-federation-further-undermining-ukraine-s-sovereignty-and-territorial-integrity/?utm_source=dsms-auto&utm_medium=email&utm_campaign=Ukraine:+Declaration+by+the+High+Representative+on+behalf+of+the+European+Union+on+the+decisions+of+the+Russian+Federation+further+undermining+Ukraine%E2%80%99s+sovereignty+and+territorial+integrity

⁵⁷ Pracovní překlad autorky. Russia's Lavrov Questions Ukraine's Right to Sovereignty – Ifax. Usnews.com [online], U.S. News 22/2/2022 [cit. 2022-02-25]. Dostupné z: <https://www.usnews.com/news/world/articles/2022-02-22/russias-lavrov-questions-ukraines-right-to-sovereignty-ifax>

⁵⁸ Pracovní překlad autorky. Tamtéž.

⁵⁹ Text dokumentu k dispozici na: <https://www.refworld.org/pdfid/3dda1f104.pdf>

⁶⁰ Příslušné právní předpisy k dispozici na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2022:042I:FULL&from=CS>

⁶¹ EU přijala balíček sankcí poté, co Rusko uznalo části Doněcké a Luhanské oblasti na Ukrajině, které nejsou pod kontrolou vlády, a vyslalo do tohoto regionu vojenské jednotky. Consilium.europa.eu [online], Rada EU 23/2/2022 [cit. 2022-03-01]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2022/02/23/russian->

Vývoj situace v období 24. – 28. února 2022

Dne 24. února 2022 oznámil **prezident Putin v televizním projevu**⁶² zahájení „**zvláštní vojenské operace**“ na Ukrajině s cílem ochránit ty, kteří byli „během osmi uplynulých let vystaveni ponižování a genocidě ze strany ukrajinského režimu“, a „demilitarizovat a denacifikovat“ tuto zemi.⁶³ Rusko však nemá v úmyslu Ukrajinu okupovat. V daný moment již došlo k prvním výbuchům v různých částech Ukrajiny včetně blízkého okolí hlavního města Kyjeva. Útoky byly mířeny především na vojenskou infrastrukturu, došlo však ke škodám i na civilních objektech. Hlášeny byly první oběti z řad armády i civilního obyvatelstva. Rusko využilo k útoku své jednotky umístěné na protiprávně anektovaném poloostrově Krym, v Bělorusku a v samozvaných lidových republikách na východě Ukrajiny. Útoky doprovází dezinformační kampaň. Na Ukrajině byl vyhlášen válečný stav a všeobecná mobilizace. Podle odhadu OSN se během 24. února vydalo na útěk před nebezpečím v rámci země přibližně 100 tisíc osob.⁶⁴ **Generální tajemník OSN** oznámil v reakci na vývoj situace posílení humanitárních operací na Ukrajině a v jejím okolí a **okamžité uvolnění 20 milionů USD z Ústředního fondu pro reakci na mimořádné situace**. Zdůraznil, že ochrana civilistů musí být na prvním místě.⁶⁵ V reakci na vývoj situace proběhlo dne 24. února 2022 **mimořádné jednání Severoatlantické rady**. Na tiskové konferenci po jednání uvedl generální tajemník NATO Jens Stoltenberg, že NATO absolutně odsuzuje ruskou invazi na Ukrajinu jako porušení mezinárodního práva, čin proti svrchované, nezávislé a mírumilovné zemi a jako vážné ohrožení euro-atlantické bezpečnosti. NATO vyzývá Rusko, aby okamžitě ukončilo tuto vojenskou operaci, stáhlo své jednotky z Ukrajiny a zvolilo diplomatickou cestu k vyřešení konfliktu. Severoatlantická rada se rozhodla aktivovat obranné plány a posílit přítomnost ve východní části Aliance. Generální tajemník rovněž uvedl, že na území Ukrajiny nejsou žádné bojové jednotky NATO a Aliance nemá v plánu své jednotky na Ukrajinu vyslat.⁶⁶ **Společné prohlášení vydaly také země skupiny G7**, které odsoudily ruskou vojenskou agresi na Ukrajině, vyzvaly své partnery a členy mezinárodního společenství, aby co nejsilněji odsoudili kroky Ruska a vyzvaly Rusko, aby okamžitě stáhlo své vojenské síly z Ukrajiny. Odsoudili rovněž zapojení Běloruska a rozhodnutí ruského prezidenta Putina uznat nezávislost samozvaných lidových republik na východě Ukrajiny. Země skupiny G7 potvrzují podporu Ukrajině s tím, že jsou připraveny poskytnout Ukrajině humanitární

[recognition-of-the-non-government-controlled-areas-of-the-donetsk-and-luhansk-oblasts-of-ukraine-as-independent-entities-eu-adopts-package-of-sanctions/?utm_source=dsms-auto&utm_medium=email&utm_campaign=EU+adopts+package+of+sanctions+in+response+to+Russian+recognition+of+the+non-government+controlled+areas+of+the+Donetsk+and+Luhansk+oblasts+of+Ukraine+and+sending+of+troops+into+the+region](https://www.eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX:32022E0201&fromDoc=32022E0201)

⁶² Přepis projevu k dispozici na: <http://en.kremlin.ru/events/president/news/67843>

⁶³ Pracovní překlad autorky. Transcript: Vladimir Putin's Televised Address on Ukraine. Bloomberg.com [online], Bloomberg 24/2/2022 [cit. 2022-02-25]. Dostupné z: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2022-02-24/full-transcript-vladimir-putin-s-televised-address-to-russia-on-ukraine-feb-24>

⁶⁴ More than 100,000 people have moved within Ukraine. UN refugee agency estimates. Edition.cnn.com [online], CNN 24/2/2022 [cit. 2022-02-25]. Dostupné z: https://edition.cnn.com/europe/live-news/ukraine-russia-news-02-24-22-intl/h_60a326482ec6b852694d12d70373fdea

⁶⁵ Ukraine Crisis: Protecting civilians 'Priority Number One'; Guterres releases \$20M for humanitarian support. News.un.org [online], United Nations 24/2/2022 [cit. 2022-02-25]. Dostupné z: <https://news.un.org/en/story/2022/02/1112662>

⁶⁶ Press briefing by NATO Secretary General Jens Stoltenberg following an extraordinary meeting of the North Atlantic Council. Nato.int [online], North Atlantic Treaty Organisation 24/2/2022 [cit. 2022-02-25]. Dostupné z: https://www.nato.int/cps/en/natohq/opinions_192408.htm

pomoc a uvalit na Rusko přísné sankce.⁶⁷ Balíček přísných sankcí oznámilo Spojené království⁶⁸; Austrálie, Kanada, USA či Japonsko představily posílené sankce. Zdrženlivý přístup či podporu Ruska vyjádřily například Írán, Indie a Čína.

Vojenskou agresi Ruska odsoudili ve **společném prohlášení také předseda Evropské rady Charles Michel a předsedkyně Evropské komise Ursula von der Leyenová**. Vyzvali Rusko k okamžitému ukončení nepřátelských akcí a stažení ruských vojenských sil z Ukrajiny. Vyjádřili politování nad ztrátami na životech a lidským utrpením. EU je připravena poskytnout další politickou, finanční a humanitární pomoc.⁶⁹ **Vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Josep Borrell ve svém prohlášení jménem EU odsoudil nevyprovokovanou ruskou invazi na Ukrajinu, vyzval Rusko k ukončení vojenských operací na Ukrajině a ke stažení svých vojsk.** Upozornil Rusko, že EU zůstane ve svých dalších krocích absolutně jednotná. EU vyjadřuje svoji neochvějnou podporu ukrajinské nezávislosti, svrchovanosti a územní celistvosti v rámci mezinárodně uznávaných hranic. **Potvrzuje také svůj závazek posílení politického přidružení a ekonomické integrace Ukrajiny s EU.** Stejně tak EU vyjadřuje svoji neochvějnou podporu svrchovanosti a územní celistvosti Gruzie a Moldavska.⁷⁰

Mimořádné zasedání Stálé rady OBSE

Dne 24. února 2022 proběhlo v Bruselu mimořádné zasedání Stálé rady Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE), kde vystoupil vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Josep Borrell. Dle jeho vyjádření se bude Rusko zodpovídat za tento čin agrese. EU rovněž odsuzuje zapojení Běloruska a vyzývá jej k plnění jeho mezinárodních závazků. EU vyzývá mezinárodní komunitu, aby od Ruska požadovala okamžité ukončení agrese.⁷¹

Mimořádné zasedání Evropské rady, 24. února 2022

Dne 24. února proběhlo v Bruselu mimořádné zasedání Evropské rady (ER) k situaci na Ukrajině. Vedoucí představitelé **potvrdili jednotu členských států EU, učinili politické rozhodnutí o zahájení dalšího souboru omezujících opatření vůči Rusku** a zabývali se otázkou podpory Ukrajinského lidu

⁶⁷ G7 Leaders' Statement on the invasion of Ukraine by armed forces of the Russian Federation.

Consilium.europa.eu [online], Evropská rada 24/2/2022 [cit. 2022-02-25]. Dostupné z:

<https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2022/02/24/g7-leaders-statement-on-the-invasion-of-ukraine-by-armed-forces-of-the-russian-federation/>

⁶⁸ Více k tématu viz: <https://www.bbc.com/news/uk-60515626>

⁶⁹ Tiskové prohlášení předsedy Evropské rady Charlese Michela a předsedkyně Evropské komise Ursuly von der Leyeové k bezprecedentní a nevyprovokované vojenské agresi Ruska vůči Ukrajině. Consilium.europa.eu [online], Evropská rada 24/2/2022 [cit. 2022-02-25]. Dostupné z: https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2022/02/24/press-statement-of-president-charles-michel-of-the-european-council-and-president-ursula-von-der-leyen-of-the-european-commission-on-russia-s-unprecedented-and-unprovoked-military-aggression-of-ukraine/?utm_source=dsms-auto&utm_medium=email&utm_campaign=Press+statement+of+President+Charles+Michel+of+the+European+Council+and+President+Ursula+von+der+Leyen+of+the+European+Commission+on+Russia%27s+unprecedented+and+unprovoked+military+aggression+of+Ukraine

⁷⁰ Ukrajine: Declaration by the High Representative on behalf of the European Union on the invasion of Ukraine by armed forces of the Russian Federation. Consilium.europa.eu [online], Council of the EU 24/2/2022 [cit. 2022-02-25]. Dostupné z: https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2022/02/24/ukraine-declaration-by-the-high-representative-on-behalf-of-the-european-union-on-the-invasion-of-ukraine-by-armed-forces-of-the-russian-federation/?utm_source=dsms-auto&utm_medium=email&utm_campaign=Ukraine%3a+Declaration+by+the+High+Representative+on+behalf+of+the+European+Union+on+the+invasion+of+Ukraine+by+armed+forces+of+the+Russian+Federation

⁷¹ Russia/Ukraine: Statement delivered by the High Representative Josep Borrell on behalf of the European Union at the extraordinary OSCE Permanent Council. Eeas.europa.eu [online], European External Action Service 24/2/2022 [cit. 2022-03-02]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/111556/russiaukraine-statement-delivered-high-representative-josep-borrell-behalf-european-union_en

a možností mobilizace finančních kapacit a humanitární podpory. Lídři vyslechli příspěvek prezidenta Ukrajiny Volodymyra Zelenského. Dále projednali význam mobilizace podpory na východní hranici EU ve spolupráci s NATO. ER **potvrdila, že bude nadále podporovat Ukrajinu mimo jiné prostřednictvím mezinárodní dárcovské konference**. Jak uvedl předseda ER Charles Michel ve svém vyjádření po zasedání, **aktuální situace na Ukrajině potvrzuje význam probíhající diskuse o strategické svrchovanosti a autonomii EU**. Zejména se jedná o strategickou nezávislost v oblasti energetiky (v březnu 2022 by se v Bruselu měla na toto téma vést diskuse na úrovni Evropské rady) a o posílení bezpečnostních a obranných schopností. Velký význam má také **mobilizace mezinárodního společenství zemí, jež věří v řád založený na pravidlech a v mezinárodní právo**.⁷²

Rada na konci zasedání přijala **závěry**⁷³, kde nanejvýš důrazně odsoudila nevyprovokovanou a neodůvodněnou vojenskou agresi Ruska vůči Ukrajině a zdůraznila, že Ukrajina má právo rozhodovat o svém osudu. ER vyjádřila lítost nad tragickými ztrátami na životech a lidským utrpením. Ostře **odsoudila zapojení Běloruska** a vyzvala jej, aby od tohoto jednání upustilo. ER **požaduje, aby Rusko:**

- okamžitě ukončilo své vojenské akce;
- bezpodmínečně stáhlo veškeré ozbrojené síly a vojenské vybavení z území Ukrajiny;
- plně respektovalo územní celistvost, svrchovanost a nezávislost Ukrajiny;
- dodržovalo mezinárodní právo;
- zastavilo svou dezinformační kampaň a kybernetické útoky.

Dle ER by měly být konflikty řešeny výhradně prostřednictvím dialogu. ER uznává evropské ambice Ukrajiny v souladu s dohodou o přidružení a je odhodlána prosazovat svrchovanost a územní celistvost Gruzie a Moldavska. ER se v úzké koordinaci s partnery a spojenci dohodla na dalších omezujících opatřeních vůči Rusku a vyzvala k urychlenému vypracování a přijetí sankcí, které se budou vztahovat na Bělorusko. ER **vyzvala Evropskou komisi, aby navrhla krizová opatření, mimo jiné v oblasti energetiky. Nové sankce, na kterých se ER dohodla, zahrnují:**

- finanční odvětví;
- odvětví energetiky a dopravy;
- zboží dvojího užití;
- kontrolu vývozu a financování vývozu;
- vízovou politiku;
- zařazení dalších osob ruské státní příslušnosti na seznamy;
- nová kritéria pro zařazení na seznamy.⁷⁴

Dne 25. února 2022, **při příležitosti 8. výročí protiprávní anexe Krymu a Sevastopolu Ruskou federací připomínané Ukrajinou dne 26. února 2022, vydal vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Josep Borrell prohlášení jménem Unie.** EU opětovně potvrzuje, že neuznává a odsuzuje protiprávní anexi Krymu jakožto porušení mezinárodního práva, neuznává a neuznává volby a referenda pořádaná na Krymském poloostrově Ruskem a vyzývá členské státy OSN, aby

⁷² Vyjádření předsedy Charlese Michela po mimořádném zasedání Evropské rady o Ukrajině. Consilium.europa.eu [online], Evropská rada 25/2/2022 [cit. 2022-02-25]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2022/02/25/remarks-by-president-charles-michel-after-the-special-meeting-of-the-european-council-on-ukraine/>

⁷³ Text dokumentu k dispozici na: <https://www.consilium.europa.eu/media/54492/st00018-cs22.pdf>

⁷⁴ Mimořádné zasedání Evropské rady (24. února 2022) – závěry. Consilium.europa.eu [online], Evropská rada 24/2/2022 [cit. 2022-02-25]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/media/54492/st00018-cs22.pdf>

v souladu s rezolucí Valného shromáždění OSN 68/262⁷⁵ ze dne 27. března 2014 zvážily ve věci neuznání obdobná opatření. EU připomíná negativní dopady protiprávní anexe na regionální stabilitu. Rusko musí přestat měnit demografickou strukturu poloostrova přesídlováním svého civilního obyvatelstva na Krym a pronásledováním krymských Tatarů a etnických Ukrajinců. EU odsuzuje kroky Ruska k začlenění poloostrova Krym do Ruska, ať už se jedná o výstavbu Kerčského mostu bez souhlasu Ukrajiny, protiprávní omezování průjezdu Kerčskou úžinou či výnos ruského prezidenta o zákazu vlastnictví nemovitostí na Krymu neruskými občany. Obyvatelé poloostrova čelí systematickému omezování základních svobod a zejména krymští Tataři jsou vystaveni pronásledování a tlaku. Dle EU musí být zastavena destrukce kulturního dědictví poloostrova a všem etnickým a náboženským skupinám na poloostrově musí být zajištěna možnost zachovat svoji kulturu, jazyk a identitu. V souladu s rezolucí Valného shromáždění OSN 76/179⁷⁶ ze dne 16. prosince 2021 je důležité, aby na Krym a do Sevastopolu měly neomezený přístup regionální a mezinárodní mechanismy monitorování lidských práv a nevládní organizace působící v oblasti lidských práv. EU neuznává prosazování ruských právních předpisů na Krymu a v Sevastopolu a odsuzuje nedávné politicky motivované hromadné zadržování krymských Tatarů. Rusko musí rovněž přijmout opatření ke zlepšení situace v oblasti životního prostředí na poloostrově. EU bude nadále usilovat o mírové ukončení protiprávní anexe poloostrova Ruskem. Vyzývá také prezidenta Putina, aby okamžitě ukončil ruské vojenské operace a bezpodmínečně stáhl veškeré jednotky a vojenskou výzbroj z celého území Ukrajiny. Rusko bude za své činy povoláno k odpovědnosti. EU odsuzuje rozhodnutí prezidenta Putina uznat Doněckou a Luhanskou oblast Ukrajiny za nezávislé subjekty a následně do těchto oblastí vyslat ruské jednotky. Rusko tím jednoznačně porušuje dohody z Minsku, které stanoví plné navrácení těchto oblastí pod kontrolu ukrajinské vlády.⁷⁷

Zasedání Rady bezpečnosti OSN, 25. února 2022

Dne 25. února proběhlo v Radě bezpečnosti OSN **hlasování o rezoluci**, podle které by bylo Rusko vyzváno k okamžitému ukončení útoků na Ukrajinu a stažení všech jednotek. Z patnácti členů Rady bezpečnosti jich jedenáct hlasovalo pro přijetí rezoluce. Čína, Indie a Spojené arabské emiráty se zdržely hlasování. **Rusko přijetí rezoluce vetovalo** a kvůli jeho statusu stálého člena v Radě bezpečnosti OSN tak pro jeho veto nemohla být rezoluce přijata. Jak uvedla velvyslankyně USA při OSN Linda Thomas-Greenfieldová, Rusko může vetovat tuto rezoluci, ale nemůže vetovat pravdu, zásady OSN, občany Ukrajiny, Chartu OSN a svoji odpovědnost.⁷⁸ Velvyslanci zemí, které se zdržely hlasování, shodně uvedli, že především podporují dialog. Velvyslanec Čínské lidové republiky při OSN Zhang Jun varoval před činy, které by mohly zabránit dalšímu vyjednávání. Zdůraznil, že „Ukrajina by se měla stát mostem mezi Východem a Západem a ne výspou“.⁷⁹ Ruský velvyslanec při OSN Vasilij Něbenzja obvinil západní země, že se snaží prostřednictvím rezoluce zakrýt fakt, že dodávají zbraně do oblasti Donbasu, a zpochybnil pravost informací o úmrtích ukrajinských civilistů.⁸⁰

⁷⁵ Text dokumentu k dispozici na: https://www.mzv.cz/file/1155637/Rezoluce_VS_OSN_k_Ukrajine.pdf

⁷⁶ Text dokumentu k dispozici na: <https://undocs.org/en/A/RES/76/169>

⁷⁷ Ukrajina: Prohlášení vysokého představitele jménem EU k protiprávní anexi Krymu a Sevastopolu. Consilium.europa.eu [online], Rada EU 25/2/2022 [cit. 2022-03-01]. Dostupné z: https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2022/02/25/ukraine-declaration-by-the-high-representative-on-behalf-of-the-eu-on-the-illegal-annexation-of-crimea-and-sevastopol/?utm_source=dsms-auto&utm_medium=email&utm_campaign=Ukraine:+Declaration+by+the+High+Representative+on+behalf+of+the+EU+on+the+illegal+annexation+of+Crimea+and+Sevastopol

⁷⁸ Russia blocks Security Council action on Ukraine. News.un.org [online], United Nations 26/2/2022 [cit. 2022-03-02]. Dostupné z: <https://news.un.org/en/story/2022/02/1112802>

⁷⁹ Pracovní překlad autorky. Tamtéž.

⁸⁰ Tamtéž.

Mimořádné zasedání Rady EU pro zahraniční věci (FAC), 25. února 2022

Dne 25. února 2022 proběhlo mimořádné zasedání Rady EU pro zahraniční věci (FAC), kde byl v návaznosti na dohodu na Evropské radě z předchozího dne přijat **další balíček omezujících opatření vůči Rusku**.⁸¹ Sankce ve formě zmrazení majetku jsou nově uvaleny **na prezidenta Ruské federace Vladimira Putina a ministra zahraničních věcí Ruské federace Sergeje Lavrova**. Dále jsou omezující opatření uvalena na **členy Národní bezpečnostní rady Ruské federace**, kteří podpořili uznání samozvaných republik na východě Ukrajiny za nezávislé subjekty, a na **zbývající členy ruské Státní dumy**, kteří ratifikovali vládní rozhodnutí o Smlouvě o přátelství, spolupráci a vzájemné pomoci mezi Ruskou federací a oběma uvedenými subjekty. Individuální omezující opatření se tak budou vztahovat na celkem 654 osob a 52 subjektů. **Hospodářské sankce** byly přijaty v následujících odvětvích:

1. Finanční sankce
 - znemožnění přístupu Ruska na nejdůležitější kapitálové trhy;
 - zákaz kótování a poskytování služeb v souvislosti s akcemi ruských státem vlastněných subjektů v obchodních systémech EU;
 - nová opatření s cílem omezit finanční toky z Ruska do EU;
 - očekává se dopad na 70 % ruského bankovního trhu a klíčových státních společností, mimo jiné v odvětví obrany, a zabránění ruským prominentům ve skrývání majetku v tzv. bezpečných útočištích (*safe havens*) v Evropě.
2. Odvětví energetiky
 - zákaz prodeje, dodávek, převodu nebo vývozu určitého zboží a technologií pro použití k rafinaci ropy do Ruska a omezení poskytování souvisejících služeb.
3. Odvětví dopravy
 - zákaz vývozu zboží a technologií v leteckém a kosmickém průmyslu a poskytování s tím souvisejících pojišťovacích a zajišťovacích služeb a služeb údržby; zákaz poskytování související technické a finanční pomoci;
 - tři čtvrtiny stávajícího ruského komerčního leteckého parku byly vyrobeny v EU, USA a Kanadě; zákaz tak zhorší situaci v jednom z klíčových odvětví ruského hospodářství a propojení země.
4. Odvětví technologií
 - další omezení vývozu zboží a technologií dvojího užití a takového zboží a technologií, které by mohly přispět k technologickému posílení Ruska v oblasti obrany a bezpečnosti;
 - vztahuje se rovněž na polovodiče a špičkové technologie.
5. Vízová politika
 - diplomaté, úředníci a podnikatelé nebudou moci využívat výhod plynoucích z ustanovení o zjednodušení vízového režimu, která umožňují privilegovaný přístup do EU;

⁸¹ Příslušné právní předpisy k dispozici na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2022:048:FULL&from=CS>, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2022:052:FULL&from=CS>, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2022:053:FULL&from=CS>, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2022:048:FULL&from=CS>, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2022:051:FULL&from=CS>, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2022:050:FULL&from=CS>, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2022:049:FULL&from=CS>, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2022:054:FULL&from=CS>

- běžných občanů se rozhodnutí nedotkne.⁸²

Rozhodnuto bylo také o **další sérii opatření vztahujících se na Bělorusko**, a to v podobě individuálních sankcí vůči osobám, jež usnadnily ruskou vojenskou agresi z Běloruska.

Na začátku zasedání vystoupil prostřednictvím videokonference ministr zahraničí Ukrajiny Dmytro Kuleba. Ministři se rovněž dohodli na zintenzivnění diplomatického úsilí s cílem zajistit co nejširší mezinárodní odsouzení nezákonné a nevyprovokované agrese Ruska a na pokračující podpoře Ukrajiny a posílení úsilí v boji proti dezinformacím. Shodli se také, že je **potřeba posílit podporu Moldavska a Gruzie a odrazovat od provokací na západním Balkáně**.⁸³ Vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Josep Borrell na tiskové konferenci po zasedání ocenil rozhodnutí Výboru ministrů Rady Evropy o pozastavení práva zastoupení Ruské federace ve Výboru ministrů a Parlamentním shromáždění Rady Evropy.⁸⁴ Uvedl také, že na podporu stability Bosny a Hercegoviny ve světle narůstajících provokací a dezinformačních kampaní rozhodl o mobilizaci záložních sil (500 členů mise) pro operaci EUFOR Althea.⁸⁵

Dne 26. února 2022 oznámila **německá vláda** historické rozhodnutí, že **poskytne ukrajinské armádě zbraně**. Dala rovněž svolení k předání určitých zbraní Estonsku. Německá vláda předtím čelila kritice, že se nepřipojila k dalším členským státům EU, jejichž vlády poskytnutí zbraní Ukrajině schválily již dříve.⁸⁶ Navýšení dodávek vojenského vybavení a zbraní také oznámil **francouzský prezident Emmanuel Macron**, který zároveň v telefonickém hovoru **požádal prezidenta Běloruska Alexandra Lukašenka, aby od Ruska požadoval stažení vojenských jednotek** a aby „odmítl být ruským vazalem a faktickým spolupachatelem válečného tažení na Ukrajinu“.⁸⁷

Mimořádné zasedání Rady EU pro zahraniční věci (FAC), 27. února 2022

Dne 27. února 2022 proběhlo formou videokonference mimořádné zasedání Rady EU pro zahraniční věci (FAC). Ministři se shodli na **novém souboru opatření**:

- **podpora ukrajinským ozbrojeným silám**, která bude spočívat v poskytnutí obranných zbraní (zbraní velké ráže, protitankových střel a vybavení) v hodnotě 450 mil. eur a dodávek paliva

⁸² Ruská vojenská agrese vůči Ukrajině: EU uvalila sankce na prezidenta Putina a ministra zahraničních věcí Lavrova a přijala další rozsáhlé individuální a hospodářské sankce. Consilium.europa.eu [online], Rada EU 25/2/2022 [cit. 2022-03-01]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2022/02/25/russia-s-military-aggression-against-ukraine-eu-imposes-sanctions-against-president-putin-and-foreign-minister-lavrov-and-adopts-wide-ranging-individual-and-economic-sanctions/>

⁸³ Mimořádné zasedání Rady pro zahraniční věci, 25. února 2022. Consilium.europa.eu [online], Rada EU 25/2/2022 [cit. 2022-03-01]. Dostupné z: https://www.consilium.europa.eu/cs/meetings/fac/2022/02/25/?utm_source=dsms-auto&utm_medium=email&utm_campaign=Extraordinary+Foreign+Affairs+Council

⁸⁴ Více k tématu viz: <https://www.ceska-justice.cz/2022/03/rada-evropy-odebrala-rusku-pravo-zastoupeni-zeme-ale-zustava-clenem-organizace-i-strasburskeho-soudu/>

⁸⁵ Více k tématu viz: <https://www.euforbih.org/index.php/latest-news/2951-eufor-reserve-activation-2022>

⁸⁶ Germany to send Ukraine weapons in historic shift on military aid. Politico.eu [online], Politico 26/2/2022 [cit. 2022-03-02]. Dostupné z: <https://www.politico.eu/article/ukraine-war-russia-germany-still-blocking-arms-supplies/>

⁸⁷ Pracovní překlad autorky. Macron mluvil s Lukašenkem. Požádal ho o stažení ruských jednotek z Běloruska. Irozhlas.cz [online], iROZHLAS 26/2/2022 [cit. 2022-03-02]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/macron-lukasenko-rusko-belorusko-ukrajina_2202262312_piv

- a dalšího vojenského materiálu v hodnotě 50 mil. eur; financována bude prostřednictvím Evropského mírového nástroje⁸⁸ a mezivládního fondu;^{89 90}
- další individuální a hospodářské sankce týkající se např. **uzavření vzdušného prostoru EU pro ruská letadla**, systému předávání finančních transakcí **SWIFT** a zdrojů ruské centrální banky (přibližně 50 % finančních rezerv ruské centrální banky bude v důsledku rozhodnutí zmrazeno);
 - diplomatická angažovanost s cílem usilovat o mezinárodní odsouzení a izolaci Ruska;
 - opatření na podporu Ukrajiny a celého regionu;
 - iniciativy pro boj proti dezinformacím (zahrnují zákaz vysílání státních sdělovacích prostředků Russia Today a Sputnik v EU).⁹¹

Dále Rada FAC schválila **rozšíření seznamu osob a subjektů, na které se vztahují omezující opatření**. Jedná se o oligarchy, podnikatele a politiky s klíčovými pozicemi v ruském politickém systému.⁹² Pomoc ozbrojeným silám byla následně projednána také během neformální videokonference ministrů obrany dne 28. února 2022. Na žádost Ukrajiny zde byla také schválena **geoprostorová zpravodajská podpora prostřednictvím satelitního střediska EU**.⁹³

Další sankce byly Radou EU přijaty dne 28. února 2022⁹⁴ a spočívají v zahrnutí dalších 26 osob a jednoho subjektu na seznam. Jedná se o oligarchy a podnikatele činné v ropném, bankovním a finančním sektoru, členy vlády, vysoce postavené vojenské představitele a osoby podílející se na šíření protiukrajinské propagandy a prosazování kladného postoje k invazi na Ukrajinu. Omezující opatření se tak v daný moment vztahují na 680 osob a 53 subjektů. Jak uvedl vysoký představitel, omezující opatření se nyní týkají všech osob a subjektů, které se významně ekonomicky podílejí na podpoře režimu prezidenta Putina a mají z něj finanční prospěch.⁹⁵ K unijním sankcím se

⁸⁸ Více k tématu viz: https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/european-peace-facility/?utm_source=twitter.com&utm_medium=social&utm_campaign=20220303-epf-ukraine&utm_content=card

⁸⁹ Text příslušných rozhodnutí Rady k dispozici na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2022:060:FULL&from=CS>, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2022:061:FULL&from=CS>

⁹⁰ Celková částka 500 mil. eur představuje desetinu celkového rozpočtu Evropského mírového nástroje pro období 2021–2027 a podle slov vysokého představitele také téměř maximum toho, co je možno utratit tento rok. Viz: <https://www.politico.eu/article/eu-ukraine-russia-funding-weapons-budget-military-aid/>

⁹¹ Neformální videokonference ministrů zahraničních věcí, 27. února 2022. Consilium.europa.eu [online], Rada EU 27/2/2022 [cit. 2022-03-01]. Dostupné z: https://www.consilium.europa.eu/cs/meetings/fac/2022/02/27/?utm_source=dsms-auto&utm_medium=email&utm_campaign=Informal+video+conference+of+foreign+affairs+ministers

⁹² Informal videoconference of Foreign Affairs Ministers: Remarks by High Representative/Vice-President Josep Borrell at the press conference. Eeas.europa.eu [online], European External Action Service 27/2/2022 [cit. 2022-03-01]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/111758/informal-videoconference-foreign-affairs-ministers-remarks-high-representativevice-president_en

⁹³ Neformální videokonference ministrů zahraničních věcí (obrana), 28. února 2022. Consilium.europa.eu [online], Rada EU 28/2/2022 [cit. 2022-03-01]. Dostupné z: [https://www.consilium.europa.eu/cs/meetings/fac/2022/02/28/?utm_source=dsms-auto&utm_medium=email&utm_campaign=Informal+video+conference+of+foreign+affairs+\(defence\)+ministers](https://www.consilium.europa.eu/cs/meetings/fac/2022/02/28/?utm_source=dsms-auto&utm_medium=email&utm_campaign=Informal+video+conference+of+foreign+affairs+(defence)+ministers)

⁹⁴ Příslušné právní předpisy k dispozici na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2022:057:FULL&from=CS>, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2022:058:FULL&from=CS>, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2022:059:FULL&from=CS>,

⁹⁵ Russia's military aggression against Ukraine: Council imposes sanctions on 26 persons and one entity. Consilium.europa.eu [online], Council of the EU 28/2/2022 [cit. 2022-03-01]. Dostupné z: https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2022/02/28/russia-s-military-aggression-against-ukraine-council-imposes-sanctions-on-26-persons-and-one-entity/?utm_source=dsms-

mimořádně připojilo také Švýcarsko.⁹⁶

V reakci na „agresivní prohlášení vysokých představitelů vedoucích zemí NATO“ nařídil ruský prezident Putin dne 27. února 2022 uvést **ruské jaderné síly do vysokého stupně bojové pohotovosti**.⁹⁷

Dne 28. února 2022 uvedla předsedkyně Evropské komise, že **Ukrajina časem patří do EU**. Předseda Evropské rady Charles Michel později řekl, že plánuje pozvat ukrajinského prezidenta k pravidelné účasti na jednáních Evropské rady. Zdůraznil, že je potřeba posílit Dohodu o přidružení mezi EU a Ukrajinou. Zároveň však uvedl, že mezi členskými státy EU jsou v této věci odlišné názory.⁹⁸ **Ukrajinský prezident Zelenskij se ve svém prohlášení dne 28. února 2022 obrátil na EU s žádostí o bezodkladné připojení Ukrajiny** podle nové speciální procedury.⁹⁹ Formální žádost byla poté odeslána Radě EU. Přihlášku Ukrajiny do EU podpořilo v otevřeném dopise osm prezidentů členských států EU.^{100 101} Již předtím, dne 23. února 2022, vydali prezidenty Polska, Litvy a Ukrajiny¹⁰² společné prohlášení, podle kterého by Ukrajině měl být uznán status kandidátské země pro přijetí do EU.¹⁰³

Dne 28. února 2022 proběhlo na ukrajinsko-běloruských hranicích **mírové jednání delegací Ruska a Ukrajiny**. Ruskou delegaci vedl poradce prezidenta Vladimir Medinskij, delegaci Ukrajiny vedl poradce prezidenta Mychajlo Podoljak. Ačkoliv jednání nepřineslo žádný výsledek, delegace se dohodly na pokračování vyjednávacího procesu.¹⁰⁴ Ve stejný den **rozhodla turecká vláda o uzavření úžin Bospor a Dardanely pro válečné lodě**, a to na základě Konvence z Montreux.^{105 106}

[auto&utm_medium=email&utm_campaign=Russia%u2019s+military+aggression+against+Ukraine%3a+Council+imp](https://www.admin.ch/gov/en/start/documentation/media-releases.msg-id-87386.html)
[oses+sanctions+on+26+persons+and+one+entity](https://www.admin.ch/gov/en/start/documentation/media-releases.msg-id-87386.html)

⁹⁶ Více k tématu viz: <https://www.admin.ch/gov/en/start/documentation/media-releases.msg-id-87386.html>

⁹⁷ Putin signals escalation as he puts Russia's nuclear force on high alert. Theguardian.com [online], The Guardian 28/2/2022 [cit. 2022-03-02]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2022/feb/27/vladimir-putin-puts-russia-nuclear-deterrence-forces-on-high-alert-ukraine>

⁹⁸ Doubts over whether all EU nations support Ukraine joining the bloc. Euronews.com [online]. Euronews 28/2/2022 [cit. 2022-03-02]. Dostupné z: <https://www.euronews.com/my-europe/2022/02/28/doubts-over-whether-all-eu-nations-support-ukraine-joining-the-bloc>

⁹⁹ Ukrajina žádá o okamžité přijetí do Evropské unie. „Zasloužili jsme si to,“ řekl Zelenskij. Irozhlas.cz [online], iROZHLAS 28/2/2022 [cit. 2022-03-02]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/ukrajina-evropska-unie-zelenskij_2202281121_pj

¹⁰⁰ Prezidenti Bulharska, ČR, Estonska, Litvy, Lotyšska, Polska, Slovenska a Slovinska.

¹⁰¹ Text dopisu k dispozici na: <https://www.hrad.cz/en/for-media/press-releases/open-letter-by-presidents-in-support-of-ukraines-swift-candidacy-to-the-european-union-16316>

¹⁰² Litva, Polsko a Ukrajina tvoří třístrannou platformu Lublinský trojúhelník, v rámci které se pravidelně setkávají ministři zahraničních věcí s cílem podporovat integraci Ukrajiny EU. Spolupracují rovněž ve společné brigádě (LitPolUkrBrig) složené ze speciálních vojenských jednotek.

¹⁰³ Ukraine Deserves EU Candidate Status, Polish and Lithuanian Leaders Tell Zelenskij. Rferl.org [online], Radio Free Europe/Radio Liberty 23/2/2022 [cit. 2022-02-25]. Dostupné z: <https://www.rferl.org/a/ukraine-eu-candidate-lithuania-poland/31718647.html>

¹⁰⁴ První mírové jednání od vpádu Ruska na Ukrajinu skončilo. Obě strany plánují další rozhovory. Irozhlas.cz [online], iROZHLAS 28/2/2022 [cit. 2022-03-02]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/ukrajina-rusko-mirove-jednani-vyjednavani-belorusko_2202281025_dok

¹⁰⁵ Text dokumentu k dispozici na: <https://cil.nus.edu.sg/wp-content/uploads/formidable/18/1936-Convention-Regarding-the-Regime-of-the-Straits.pdf>

¹⁰⁶ Turkey Closes The Dardanelles And Bosphorus To Warships. Navalnews.com [online], Naval News 28/2/2022 [cit. 2022-03-02]. Dostupné z: <https://www.navalnews.com/naval-news/2022/02/turkey-closes-the-dardanelles-and-bosphorus-to-warships/>

Mimořádné zasedání Valného shromáždění OSN

Na základě rozhodnutí Rady bezpečnosti OSN bylo dne 28. února zahájeno mimořádné zasedání Valného shromáždění OSN (VS OSN). V souladu s Rezolucí OSN 377 A (V)¹⁰⁷ má VS OSN pravomoc projednat záležitosti týkající se mezinárodní bezpečnosti a míru, a to v případě, že kvůli nejednotnosti v postojích stálých členů s právem veta není Rada bezpečnosti schopna dostát své odpovědnosti za udržení míru a bezpečí. VS OSN může v takovém případě doporučit přijetí kolektivních opatření včetně použití vojenské síly.¹⁰⁸ Rezoluce VS OSN nejsou právně závazné. Hlasování VS OSN k válce na Ukrajině by mělo proběhnout dne 2. března 2022.¹⁰⁹

Zdroje

Agreement on measures to ensure the security of The Russian Federation and member States of the North Atlantic Treaty Organization. Unofficial translation. Mid.ru [online], 17/12/2021 [cit. 2022-01-14]. Dostupné z: https://mid.ru/ru/foreign_policy/rso/nato/1790803/?lang=en

Biden vows to stop Nord Stream 2 pipeline to Europe if Russia invades Ukraine. Washingtonpost.com [online], 7/2/2022 [cit. 2022-02-14]. Dostupné z: <https://www.washingtonpost.com/world/2022/02/07/ukraine-russia-scholz-biden-macron/>

Biden tells US citizens to leave Ukraine as military drills increase fears of Russian invasion. France24.com [online], 10/2/2022 [cit. 2022-02-17]. Dostupné z: <https://www.france24.com/en/europe/20220210-russia-begins-joint-military-drills-with-belarus>

Britain, Poland and Ukraine in cooperation talks over Russian threat. Reuters.com [online], 1/2/2022 [cit. 2022-02-14]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/world/europe/britain-poland-ukraine-preparing-trilateral-security-pact-kyiv-says-2022-02-01/>

Council adopts €1.2 billion assistance to Ukraine. Consilium.europa.eu [online], Council of the EU 21/2/2022 [cit. 2022-02-22]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2022/02/21/council-adopts-1-2-billion-assistance-to-ukraine/>

Declaration by the High Representative on behalf of the EU on the situation in eastern Ukraine and the Russian military build-up. Consilium.europa.eu [online], Council of the EU 19/2/2022 [cit. 2022-02-21]. Dostupné z: https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2022/02/19/declaration-by-the-high-representative-on-behalf-of-the-eu-on-the-situation-in-eastern-ukraine-and-the-russian-military-build-up/?utm_source=dsms-auto&utm_medium=email&utm_campaign=Declaration+by+the+High+Representative+on+behalf+of+the+EU+on+the+situation+in+eastern+Ukraine+and+the+Russian+military+build-up

Diplomatické řešení mezi Ruskem a Západem je stále možné, míní Lavrov. Api-esp-eu.piano.io [online], Euractiv 14/2/2022 [cit. 2022-02-17]. Dostupné z: <https://api-esp-eu.piano.io/story/viewall/62/1002/12570/505026/125406/12498583,12544842,12543180,11756999,11257322?sig=4a6f245db1f6f48d4308f34ef36fdebb4def38bff0cdecff13a831778ab526ad&order=0>

¹⁰⁷ Text dokumentu k dispozici na: [https://www.un.org/en/sc/repertoire/otherdocs/GAres377A\(v\).pdf](https://www.un.org/en/sc/repertoire/otherdocs/GAres377A(v).pdf)

¹⁰⁸ General Assembly – Fifth Session. Resolutions adopted on reports of the First Committee. 377 (V). Uniting for peace, A. Un.org [online], United Nations 3/11/1950 [cit. 2022-03-02]. Dostupné z: [https://www.un.org/en/sc/repertoire/otherdocs/GAres377A\(v\).pdf](https://www.un.org/en/sc/repertoire/otherdocs/GAres377A(v).pdf)

¹⁰⁹ General Assembly holds emergency special session on Ukraine. News.un.org [online], United Nations 28/2/2022 [cit. 2022-03-02]. Dostupné z: <https://news.un.org/en/story/2022/02/1112912>

Doubts over whether all EU nations support Ukraine joining the bloc. Euronews.com [online]. Euronews 28/2/2022 [cit. 2022-03-02]. Dostupné z: <https://www.euronews.com/my-europe/2022/02/28/doubts-over-whether-all-eu-nations-support-ukraine-joining-the-bloc>

EU přijala balíček sankcí poté, co Rusko uznalo části Doněcké a Luhanské oblasti na Ukrajině, které nejsou pod kontrolou vlády, a vyslalo do tohoto regionu vojenské jednotky. Consilium.europa.eu [online], Rada EU 23/2/2022 [cit. 2022-03-01]. Dostupné z: https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2022/02/23/russian-recognition-of-the-non-government-controlled-areas-of-the-donetsk-and-luhansk-oblasts-of-ukraine-as-independent-entities-eu-adopts-package-of-sanctions/?utm_source=dsms-auto&utm_medium=email&utm_campaign=EU+adopts+package+of+sanctions+in+response+to+Russian+recognition+of+the+non-government+controlled+areas+of+the+Donetsk+and+Luhansk+oblasts+of+Ukraine+and+sending+of+troops+into+the+region

Foreign Affairs Council, 21 February 2022. Consilium.europa.eu [online], Council of the EU 21/2/2022 [cit. 2022-02-22]. Dostupné z: https://www.consilium.europa.eu/en/meetings/fac/2022/02/21/?utm_source=dsms-auto&utm_medium=email&utm_campaign=Foreign+Affairs+Council

France says Vladimir Putin is moving towards de-escalating Ukraine crisis. Ft.com [online], 8/2/2022 [cit. 2022-02-16]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/4e39ea22-9981-4afb-8302-1055cd865e10/>

G7 Foreign Minister's Statement on Russia and Ukraine. Eeas.europa.eu [online], European External Action Service 19/2/2022 [cit. 2022-02-21]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/111151/g7-foreign-ministers%E2%80%99-statement-russia-and-ukraine_en

G7 Leaders' Statement on the invasion of Ukraine by armed forces of the Russian Federation. Consilium.europa.eu [online], Evropská rada 24/2/2022 [cit. 2022-02-25]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2022/02/24/g7-leaders-statement-on-the-invasion-of-ukraine-by-armed-forces-of-the-russian-federation/>

General Assembly – Fifth Session. Resolutions adopted on reports of the First Committee. 377 (V). Uniting for peace, A. Un.org [online], United Nations 3/11/1950 [cit. 2022-03-02]. Dostupné z: [https://www.un.org/en/sc/repertoire/otherdocs/GAres377A\(v\).pdf](https://www.un.org/en/sc/repertoire/otherdocs/GAres377A(v).pdf)

General Assembly holds emergency special session on Ukraine. News.un.org [online], United Nations 28/2/2022 [cit. 2022-03-02]. Dostupné z: <https://news.un.org/en/story/2022/02/1112912>

Germany to send Ukraine weapons in historic shift on military aid. Politico.eu [online], Politico 26/2/2022 [cit. 2022-03-02]. Dostupné z: <https://www.politico.eu/article/ukraine-war-russia-germany-still-blocking-arms-supplies/>

Informal videoconference of Foreign Affairs Ministers: Remarks by High Representative/Vice-President Josep Borrell at the press conference. Eeas.europa.eu [online], European External Action Service 27/2/2022 [cit. 2022-03-01]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/111758/informal-videoconference-foreign-affairs-ministers-remarks-high-representativevice-president_en

Joint Statement of the Russian Federation and the People's Republic of China on the International Relations Entering a New Era and the Global Sustainable Development.

En.kremlin.ru [online], 4/2/2022 [cit. 2022-02-17]. Dostupné z: <http://en.kremlin.ru/supplement/5770>

Macron mluvil s Lukašenkem. Požádal ho o stažení ruských jednotek z Běloruska. Irozhlas.cz [online], iROZHLAS 26/2/2022 [cit. 2022-03-02]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/macron-lukasenko-rusko-belorusko-ukrajina_2202262312_piv

Mimořádné zasedání Evropské rady (24. února 2022) – závěry. Consilium.europa.eu [online], Evropská rada 24/2/2022 [cit. 2022-02-25]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/media/54492/st00018-cs22.pdf>

Mimořádné zasedání Rady pro zahraniční věci, 25. února 2022. Consilium.europa.eu [online], Rada EU 25/2/2022 [cit. 2022-03-01]. Dostupné z: https://www.consilium.europa.eu/cs/meetings/fac/2022/02/25/?utm_source=dsms-auto&utm_medium=email&utm_campaign=Extraordinary+Foreign+Affairs+Council

More than 100,000 people have moved within Ukraine. UN refugee agency estimates. Edition.cnn.com [online], CNN 24/2/2022 [cit. 2022-02-25]. Dostupné z: https://edition.cnn.com/europe/live-news/ukraine-russia-news-02-24-22-intl/h_60a326482ec6b852694d12d70373fdea

Neformální videokonference ministrů zahraničních věcí, 27. února 2022. Consilium.europa.eu [online], Rada EU 27/2/2022 [cit. 2022-03-01]. Dostupné z: https://www.consilium.europa.eu/cs/meetings/fac/2022/02/27/?utm_source=dsms-auto&utm_medium=email&utm_campaign=Informal+video+conference+of+foreign+affairs+ministers

Neformální videokonference ministrů zahraničních věcí (obrana), 28. února 2022. Consilium.europa.eu [online], Rada EU 28/2/2022 [cit. 2022-03-01]. Dostupné z: [https://www.consilium.europa.eu/cs/meetings/fac/2022/02/28/?utm_source=dsms-auto&utm_medium=email&utm_campaign=Informal+video+conference+of+foreign+affairs+\(defence\)+ministers](https://www.consilium.europa.eu/cs/meetings/fac/2022/02/28/?utm_source=dsms-auto&utm_medium=email&utm_campaign=Informal+video+conference+of+foreign+affairs+(defence)+ministers)

Press briefing by NATO Secretary General Jens Stoltenberg following an extraordinary meeting of the North Atlantic Council. Nato.int [online], North Atlantic Treaty Organisation 24/2/2022 [cit. 2022-02-25]. Dostupné z: https://www.nato.int/cps/en/natohq/opinions_192408.htm

Press statement by President Charles Michel of the European Council and President Ursula von der Leyen of the European Commission, 21 February 2022. Consilium.europa.eu [online], European Council 21/2/2022 [cit. 2022-02-22]. Dostupné z: https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2022/02/21/press-statement-by-president-charles-michel-of-the-european-council-and-president-ursula-von-der-leyen-of-the-european-commission-21-february-2022/?utm_source=dsms-auto&utm_medium=email&utm_campaign=Press+statement+by+President+Charles+Michel+of+the+European+Council+and+President+Ursula+von+der+Leyen+of+the+European+Commission%2c+21+February+2022

První mírové jednání od vpádu Ruska na Ukrajinu skončilo. Obě strany plánují další rozhovory. Irozhlas.cz [online], iROZHLAS 28/2/2022 [cit. 2022-03-02]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/ukrajina-rusko-mirove-jednani-vyjednavani-belorusko_2202281025_dok

Push for peace. Scholz wants more diplomacy after Putin talks. Reuters.com [online], 15/2/2022 [cit. 2022-02-17]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/world/europe/push-peace-scholz-wants-more-diplomacy-after-putin-talks-2022-02-15/>

Putin accuses US, allies of trying to lure Russia into a war in Ukraine. France24.com, [online], 1/2/2022 [cit. 2022-02-17]. Dostupné z: <https://www.france24.com/en/europe/20220201-putin-accuses-us-allies-of-trying-to-lure-russia-into-a-war-in-ukraine>.

Putin orders Russian troops to Ukraine after recognising breakaway regions. Reuters.com [online], Reuters 22/2/2022 [cit. 2022-02-22]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/markets/europe/kremlin-says-no-concrete-plans-summit-with-biden-over-ukraine-2022-02-21/>

Putin says some Russian troops are withdrawing after drill, but skepticism in Ukraine and US remains. Edition.cnn.com [online], 15/2/2022 [cit. 2022-02-17]. Dostupné z: <https://edition.cnn.com/2022/02/15/europe/ukraine-russia-news-tuesday-troop-pullback-intl/index.html>

Putin signals escalation as he puts Russia's nuclear force on high alert. Theguardian.com [online], The Guardian 28/2/2022 [cit. 2022-03-02]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2022/feb/27/vladimir-putin-puts-russia-nuclear-deterrence-forces-on-high-alert-ukraine>

Radio Free Europe, Erdogan reiterates offer to mediate in Ukraine-Russia Standoff. rferl.org [online], 4/2/2022 [cit. 2022-02-14]. Dostupné z: https://www.rferl.org/a/russia-belarus-shoigu-maneuvers/31684613.html?utm_source=dailybrief&utm_medium=email&utm_campaign=DailyBrief2022Feb3&utm_term=DailyNewsBrief

Remarks by President Charles Michel at the European Parliament debate on EU-Russia relations. Consilium.europa.eu [online], European Council 16/2/2022 [cit. 2022-02-16]. Dostupné z: https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2022/02/16/remarks-by-president-charles-michel-at-the-european-parliament-debate-on-eu-russia-relations/?utm_source=dsms-auto&utm_medium=email&utm_campaign=Remarks+by+President+Charles+Michel+at+the+European+Parliament+debate+on+EU-Russia+relations

Remarks by President Charles Michel following the informal meeting of the members of the European Council. Consilium.europa.eu [online], Evropská rada 17/2/2022 [cit. 2022-03-02]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2022/02/17/remarks-by-president-charles-michel-following-the-informal-meeting-of-the-members-of-the-european-council/>

Ruská vojenská agrese vůči Ukrajině: EU uvalila sankce na prezidenta Putina a ministra zahraničních věcí Lavrova a přijala další rozsáhlé individuální a hospodářské sankce. Consilium.europa.eu [online], Rada EU 25/2/2022 [cit. 2022-03-01]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2022/02/25/russia-s-military-aggression-against-ukraine-eu-imposes-sanctions-against-president-putin-and-foreign-minister-lavrov-and-adopts-wide-ranging-individual-and-economic-sanctions/>

Russia blocks Security Council action on Ukraine. News.un.org [online], United Nations 26/2/2022 [cit. 2022-03-02]. Dostupné z: <https://news.un.org/en/story/2022/02/1112802>

Russia's Lavrov Questions Ukraine's Right to Sovereignty – Ifax. Usnews.com [online], U.S.News 22/2/2022 [cit. 2022-02-25]. Dostupné z: <https://www.usnews.com/news/world/articles/2022-02-22/russias-lavrov-questions-ukraines-right-to-sovereignty-ifax>

Russia's military aggression against Ukraine: Council imposes sanctions on 26 persons and one entity. Consilium.europa.eu [online], Council of the EU 28/2/2022 [cit. 2022-03-01]. Dostupné z: https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2022/02/28/russia-s-military-aggression-against-ukraine-council-imposes-sanctions-on-26-persons-and-one-entity/?utm_source=dsms-auto&utm_medium=email&utm_campaign=Russia%2019s+military+aggression+against+Ukraine%3a+Council+imposes+sanctions+on+26+persons+and+one+entity

Russia: Statement by the High Representative on the EU response to Minister Lavrov's letters. Eeas.europa.eu [online], 10/2/2022 [cit. 2022-02-18]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/110803/russia-statement-high-representative-eu-response-minister-lavrov%E2%80%99s-letters_en

Russia/Ukraine: High Representative Borrell in a joint call with US, NATO and OSCE Chairman-in-Office counterparts. Eeas.europa.eu [online], 1/2/2022 [cit. 2022-02-17]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/110409/russiaukraine-high-representative-borrell-joint-call-us-nato-and-osce-chairman-office_en

Russia/Ukraine: Speech by High Representative/Vice-President Josep Borrell at the EP debate. Eeas.europa.eu [online], European External Action Service 16/2/2022 [cit. 2022-02-16]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/111009/russiaukraine-speech-high-representativevice-president-josep-borrell-ep-debate_en

Russia/Ukraine: Statement delivered by the High Representative Josep Borrell on behalf of the European Union at the extraordinary OSCE Permanent Council. Eeas.europa.eu [online], European External Action Service 24/2/2022 [cit. 2022-03-02]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/111556/russiaukraine-statement-delivered-high-representative-josep-borrell-behalf-european-union_en

Security Council holds emergency meeting on Ukraine: Major conflict must be 'prevented at all costs'. News.un.org [online], United Nations 21/2/2022 [cit. 2022-02-22]. Dostupné z: <https://news.un.org/en/story/2022/02/1112412>

Statement attributable to the Spokesperson for the Secretary-General – on Ukraine. News.un.org [online], United Nations 21/2/2022 [cit. 2022-02-22]. Dostupné z: https://news.un.org/en/sites/news.un.org.en/files/atoms/files/statement_attributable_to_spokesperson_for_secretary-general_on_ukraine.pdf

Tiskové prohlášení předsedy Evropské rady Charlese Michela a předsedkyně Evropské komise Ursuly von der Leyenové k bezprecedentní a nevyprovokované vojenské agresi Ruska vůči Ukrajině. Consilium.europa.eu [online], Evropská rada 24/2/2022 [cit. 2022-02-25]. Dostupné z: https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2022/02/24/press-statement-of-president-charles-michel-of-the-european-council-and-president-ursula-von-der-leyen-of-the-european-commission-on-russia-s-unprecedented-and-unprovoked-military-aggression-of-ukraine/?utm_source=dsms-auto&utm_medium=email&utm_campaign=Press+statement+of+President+Charles+Michel+of+the+European+Council+and+President+Ursula+von+der+Leyen+of+the+European+Commission+on+Russia%27s+unprecedented+and+unprovoked+military+aggression+of+Ukraine

Transcript: Vladimir Putin's Televised Address on Ukraine. Bloomberg.com [online], Bloomberg 24/2/2022 [cit. 2022-02-25]. Dostupné z: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2022-02-24/full-transcript-vladimir-putin-s-televised-address-to-russia-on-ukraine-feb-24>

Turkey Closes The Dardanelles And Bosphorus To Warships. Navalnews.com [online], Naval News 28/2/2022 [cit. 2022-03-02]. Dostupné z: <https://www.navalnews.com/naval-news/2022/02/turkey-closes-the-dardanelles-and-bosphorus-to-warships/>

Ukraine Crisis: Protecting civilians 'Priority Number One'; Guterres releases \$20M for humanitarian support. News.un.org [online], United Nations 24/2/2022 [cit. 2022-02-25]. Dostupné z: <https://news.un.org/en/story/2022/02/1112662>

Ukraine: Declaration by the High Representative on behalf of the EU on diplomatic presence in Kyiv, 12/02/2022 Consilium.europa.eu [online], 12/2/2022 [cit. 2022-02-17]. Dostupné z: https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2022/02/12/ukraine-declaration-by-the-high-representative-on-behalf-of-the-eu-on-diplomatic-presence-in-kyiv/?utm_source=dsms-auto&utm_medium=email&utm_campaign=Ukraine%3a+Declaration+by+the+High+Representative+on+behalf+of+the+EU+on+diplomatic+presence+in+Kyiv

Ukrajine: Declaration by the High Representative on behalf of the European Union on the invasion of Ukraine by armed forces of the Russian Federation. Consilium.europa.eu [online], Council of the EU 24/2/2022 [cit. 2022-02-25]. Dostupné z: https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2022/02/24/ukraine-declaration-by-the-high-representative-on-behalf-of-the-european-union-on-the-invasion-of-ukraine-by-armed-forces-of-the-russian-federation/?utm_source=dsms-auto&utm_medium=email&utm_campaign=Ukraine%3a+Declaration+by+the+High+Representative+on+behalf+of+the+European+Union+on+the+invasion+of+Ukraine+by+armed+forces+of+the+Russian+Federation

Ukraine Deserves EU Candidate Status, Polish and Lithuanian Leaders Tell Zelenskiy. Rferl.org [online], Radio Free Europe/Radio Liberty 23/2/2022 [cit. 2022-02-25]. Dostupné z: <https://www.rferl.org/a/ukraine-eu-candidate-lithuania-poland/31718647.html>

Ukraine's territorial integrity: EU sanctions five persons involved in the Russian State Duma elections of September 2021 in illegally-annexed Crimea. Consilium.europa.eu [online], Council of the EU 21/2/2022 [cit. 2022-02-22]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2022/02/21/ukraine-s-territorial-integrity-eu-targets-five-more-individuals-with-restrictive-measures/>

Ukrajina: Prohlášení vysokého představitele jménem EU k protiprávní anexi Krymu a Sevastopolu. Consilium.europa.eu [online], Rada EU 25/2/2022 [cit. 2022-03-01]. Dostupné z: https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2022/02/25/ukraine-declaration-by-the-high-representative-on-behalf-of-the-eu-on-the-illegal-annexation-of-crimea-and-sevastopol/?utm_source=dsms-auto&utm_medium=email&utm_campaign=Ukraine:+Declaration+by+the+High+Representative+on+behalf+of+the+EU+on+the+illegal+annexation+of+Crimea+and+Sevastopol

Ukrajina: prohlášení vysokého představitele jménem Evropské unie k rozhodnutím Ruské federace, jimiž je dále narušena svrchovanost a územní celistvost Ukrajiny. Consilium.europa.eu [online], Rada EU 22/2/2022 [cit. 2022-02-25]. Dostupné z: https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2022/02/22/ukraine-declaration-by-the-high-representative-on-behalf-of-the-european-union-on-the-decisions-of-the-russian-federation-further-undermining-ukraine-s-sovereignty-and-territorial-integrity/?utm_source=dsms-auto&utm_medium=email&utm_campaign=Ukraine:+Declaration+by+the+High+Representative

+on+behalf+of+the+European+Union+on+the+decisions+of+the+Russian+Federation+further+undermining+Ukraine%E2%80%99s+sovereignty+and+territorial+integrity

Ukrajina žádá o okamžité přijetí do Evropské unie. ‚Zasloužili jsme si to,‘ řekl Zelenskyj. Irozhlas.cz [online], iROZHLAS 28/2/2022 [cit. 2022-03-02]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/ukrajina-evropska-unie-zelenskyj_2202281121_pj

U.S. sanctions Russia for declaring independence of eastern Ukraine territories. Politico.com [online], Politico 21/2/2022 [cit. 2022-02-22]. Dostupné z: <https://www.politico.com/news/2022/02/21/u-s-to-sanction-russia-ukraine-territories-independence-00010443>

U.S. says Russia's latest moves are start of a new Ukraine invasion. Reuters.com [online], Reuters 22/2/2022 [cit. 2022-02-25]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/world/us-says-russias-latest-moves-are-start-new-ukraine-invasion-2022-02-22/>

Vyjádření předsedy Charlese Michela po mimořádném zasedání Evropské rady o Ukrajině. Consilium.europa.eu [online], Evropská rada 25/2/2022 [cit. 2022-02-25]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2022/02/25/remarks-by-president-charles-michel-after-the-special-meeting-of-the-european-council-on-ukraine/>

Anotace/Annotation**Ruská agrese na Ukrajině – vývoj situace okolo Ukrajiny a reakce EU, únor 2022**

Na podzim roku 2021 začala Ruská federace posilovat své vojenské kapacity na hranicích s Ukrajinou. Přes veškeré diplomatické úsilí západních zemí situace dále eskalovala a vedla až k uznání nezávislosti samozvaných Doněcké a Luhanské lidové republiky na východě Ukrajiny ze strany Ruska a vyslání ruských vojenských jednotek na tato území. Dne 24. února 2022 pak začala ruská invaze na Ukrajinu. Mezinárodní společenství reagovalo několika vlnami sankcí a snahou o maximální možnou podporu Ukrajině včetně zasílání zbraní a vojenského materiálu. EU rovněž rozhodla o poskytnutí mimořádné makrofinanční pomoci Ukrajině a o historicky prvním nákupu zbraní, paliva a vojenského materiálu pro Ukrajinu. Záměrem tohoto textu je poskytnout ucelený přehled vývoje dění okolo Ukrajiny v průběhu února 2022 a reakcí mezinárodního společenství s podrobnějším zaměřením na Evropskou unii.

Klíčová slova

Ukrajina; Rusko; EU; NATO; USA; G7; Bělorusko; válka; sankce; Rada FAC; Evropská rada

Russian Aggression in Ukraine – developments in Ukraine and EU reactions, February 2022

In autumn 2021, the Russian Federation began to enhance its military capabilities on its border with Ukraine. Despite diplomatic efforts by Western countries, the situation escalated further, leading to Russia's recognition of the independence of the self-proclaimed Donetsk and Luhansk People's Republics in eastern Ukraine and the deployment of Russian military forces to these territories. On 24th February 2022, the Russian invasion of Ukraine began. The international community responded with several waves of sanctions and efforts to provide as much support as possible to Ukraine, including sending arms and military material. The EU also decided to provide Ukraine with emergency macro-financial assistance and to make the first ever purchase of arms, fuel and military equipment for Ukraine. The intention of this text is to provide a comprehensive overview of developments in Ukraine during February 2022 and the international community's response, with a more detailed focus on the European Union.

Key words

Ukraine; Russia; EU; NATO; US; G7; Belarus; war; sanctions; Foreign Affairs Council; European council

PARLAMENTNÍ INSTITUT plní úkoly vědeckého, informačního a vzdělávacího střediska pro Poslaneckou sněmovnu, její orgány, poslance a Kancelář Poslanecké sněmovny, pro Senát, jeho orgány, senátory a Kancelář Senátu. Naše činnosti a produkty uvádíme níže.

Oddělení všeobecných studií	STUDIE Srovnávací studie Analytické studie	ODPOVĚDI NA DOTAZ Stručné odpovědi na dotazy členů Parlamentu	VYBRANÁ TÉMATA Studie zpracované k aktuálním problematikám	MONITORING Vybrané hospodářské měnové a sociální ukazatele	MIGRACE Přehled aktualit v oblasti migrace za vybrané období
	PŘEHLED SZBP Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU	EUROZÓNA+ Přehled ekonomických událostí v EU	PODKLADY pro zahraničně politická jednání	PŘEDNÁŠKY pro zahraniční delegace, PS, Senát	
Oddělení pro evropské záležitosti	STANOVISKA kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU	KONZULTACE k předkládaným vládním návrhům zákonů	DOKUMENTY EU Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných PS	ZPRÁVY Aktuální agenda v Bruselu	PODKLADY pro jednání výboru na mezinárodní úrovni
	INFORMAČNÍ STŘEDISKO Informace o činnosti Poslanecké sněmovny a prohlídky budov	ECPRD Spolupráce s Evropským centrem pro parlamentní výzkum a dokumentaci	PŘEDNÁŠKY pro Poslaneckou sněmovnu, pro školy, veřejnost	INFORMAČNÍ MATERIÁLY o fungování Poslanecké sněmovny, o legislativním procesu	ZÁPISY ze schůzí, seminářů, přednášek, kulatých stolů

AKTUÁLNÍ VYDÁNÍ:

Název: Ruská agrese na Ukrajině – vývoj situace okolo Ukrajiny a reakce EU, únor 2022
 Autoři: Buňatová, K., Slaběňáková, A.
 Číslo: Vybraná témata č. 02/2022
 Datum: březen 2022

Klíčová slova:

Ukrajina; Rusko; EU; NATO; USA; G7; Bělorusko; válka; sankce; Rada FAC; Evropská rada

EDICE: VYBRANÁ TÉMATA

Typ edice: online, ISSN 2533-414X
 URL: <http://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=3>
 První vydání edice: leden 2005
 Frekvence vydání edice: nepravidelná
 Zaměření: aktuální témata relevantní pro činnost Parlamentu České republiky
 Jazyk: CZ
 Vydavatel: Kancelář Poslanecké sněmovny, Sněmovní 4, 118 26 Praha 1